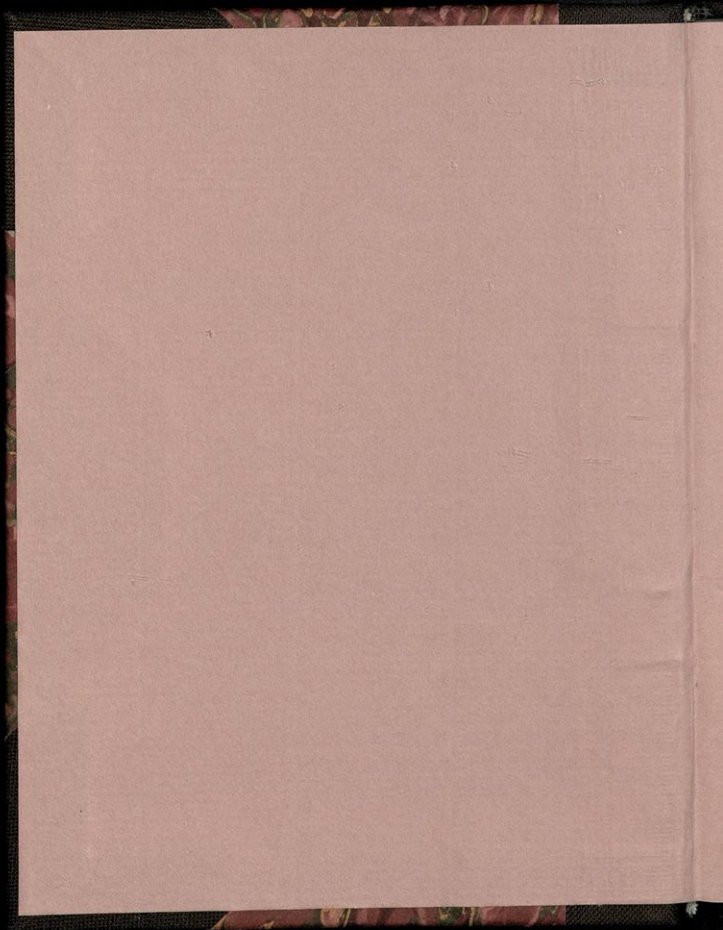

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

38 342

COBISS

38342, IV, X, f

LJUBLJANSKI GRAD

Slavija

vzajemno zavarovalna banka
v PRAGI

sprejema zavarovanja za življenje in proti
požarnim škodam.

Zavarovalni kapital v vseh oddelkih je koncem
leta 1905 znašal **kron 1053,737.339-88.**

Rezerve in fondi z rezervami za nerešene škode
znašajo **kron 32,591.577-28**, penzijski fond urad-
niški **kron 1,529.672-29**, penzijski fond zastop-
niški **kron 670.335-42.**

Vse premoženje znaša **kron 33,791.584-99** proti
kron 31,787.075-19 v letu 1904, torej se je
pomnožilo, za **kron 3,004.509-80.**

V letu 1905 je izplačala banka „SLAVIJA“
kron 2,285.850-97, v 37 letih svojega obstanka
pa **kron 87,176.383-75** škod.

Iz teh števil je razvidno, kako sijajno napre-
duje banka „SLAVIJA“ in se priporoča kot
slovanski zavarovalni zavod.

Ljubljanski Grad.

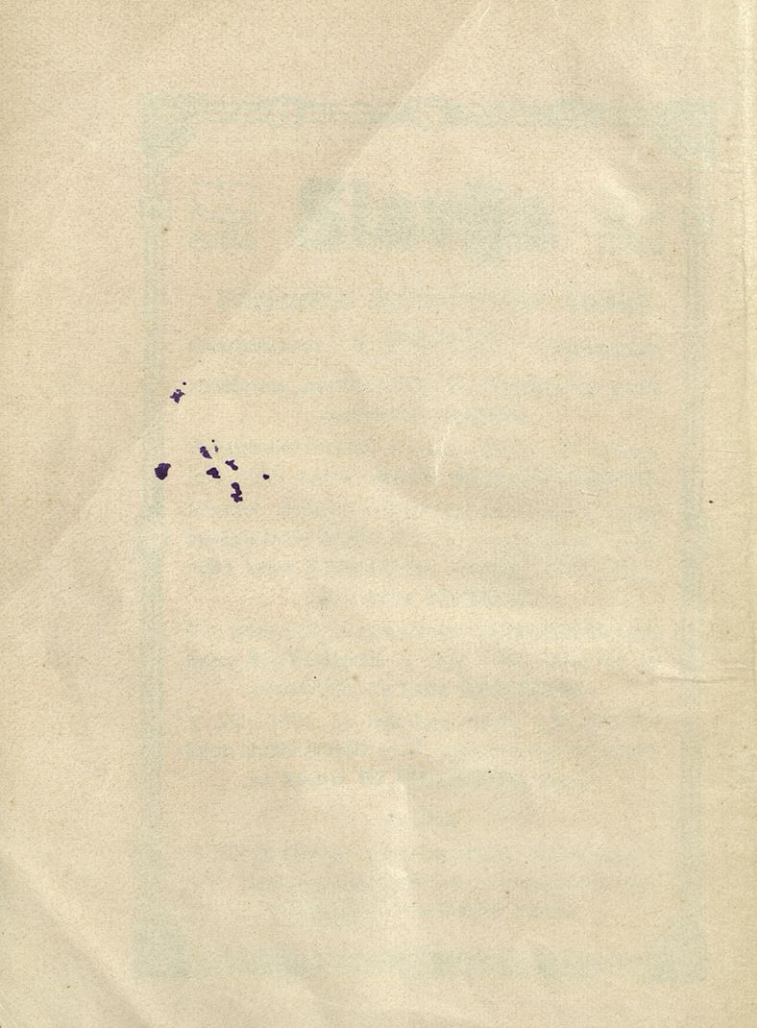
Spisal F. G.

Ljubljanski muzej, Ljubljana
Ljubljanski muzej, Ljubljana
Ljubljanski muzej, Ljubljana

Ljubljanski muzej, Ljubljana

Ljubljana : 1906

Ljubljanski Grad.

[name] [artist]
Spisal F. G.

Založil odbor za prireditev veselice
v korist fonda za adaptacijo
Ljubljanskega Gradu.

Razgladnice 7. i - 8.

Ljubljana : 1908.

38342

Ljubljanski Grad.

030022811

Tisk Iv. Pr. Lampreta v Kranju.

Uvod.

o dolgem prizadevanju se je posrečilo mestni občini kupiti od ministrstva Ljubljanski Grad. Pretila je že nevarnost, da si ga prilasti zasebnik, kar bi bilo v neizmerno škodo mestu in ki bi se bržkone ne dala sploh nikdar več poravnati.

Mestni občinski svet je srečno preprečil to nevarnost, a si obenem naložil težko nalogo, da sedaj stori tudi vse potrebno, da postane Grad nekaj posebnega, kar bode osobito tujce vabilo v mesto. Težka bode naloga občinskega sveta osobito radi tega, ker bode treba nekaj denarnih žrtev, ki pa se bodo v kratkem plodonosno obrestovale.

Zato pa treba, da se prične akcija z združenimi močmi. Po inicijativi mestnega župana, ki neumorno deluje v prosep slovenske prestolnice, se je zbral odbor za prireditve veselice v korist fonda za adaptacijo Gradu. V ta namen je izdal predležečo brošuro, ki ima nekoliko zgodovine gradu, obenem pa razpravlja o njega preuredbi ter važnosti tujkega prometa.

Ljubljanski Grad.

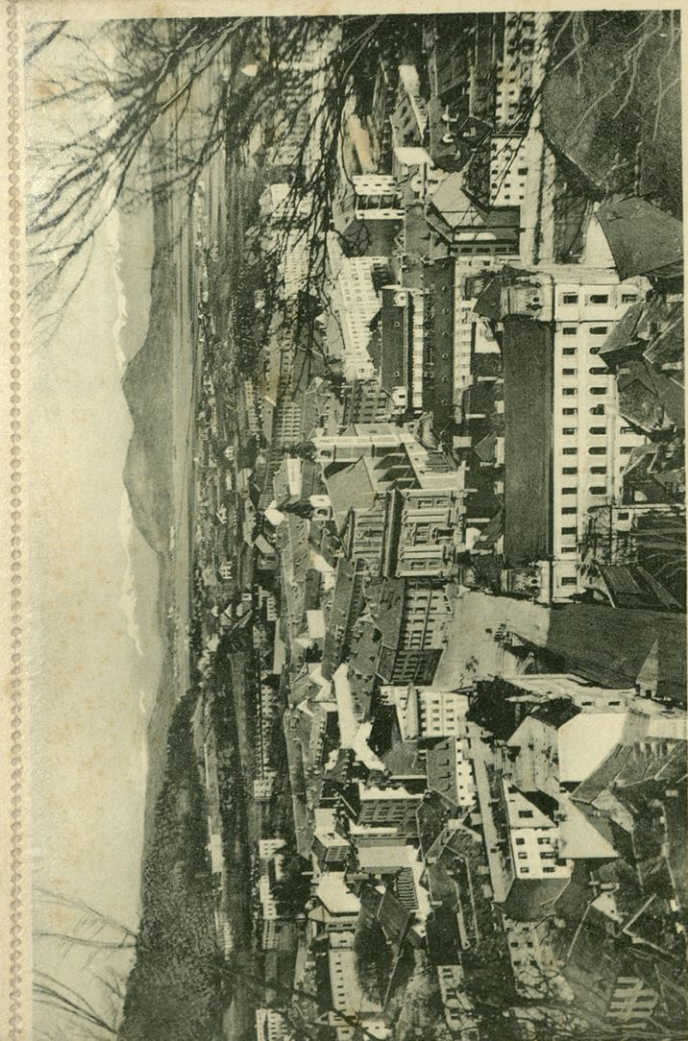

Vsakem kraju najdemo kako točko, ki je posebno znamenita za dotični kraj, ki mnogokrat daje dotičnemu kraju bodisi ime ali pa poseben značaj ali pa je za celi kraj posebna privlačna sila.

Taka točka v Ljubljani je „Ljubljanski Grad“ — kratkorečeno „Grad“. Edino beseda grad že zadostuje, da vzbudi pri Ljubljančanu, ki živi v tujini, spomine na milo domo-

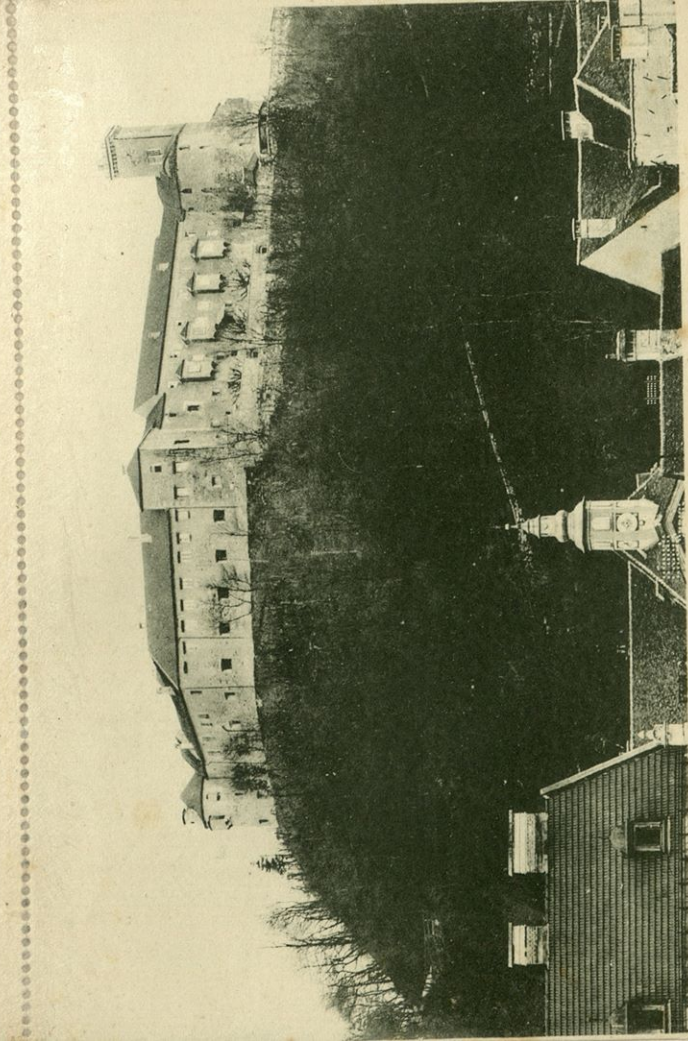
vino, v kateri je preživel svoja mladostna leta. Temu pa se ni čuditi, vsaj je bil Grad ob svojem času zbirališče nadebudne mladine. O prostih popoldnevih se je zbirala srednješolska mladina na planoti pod „Starimi šancami“ — kakor so nazívljali razvaline nekdanje trdnjave — ter igrala razne mladinske igre — dà, včasih pa tudi bila trdovratne boje, ki so imeli odločiti, čigava posest je igrališče. Toda to romantično življenje ni bilo trajno, ker na svetu je vse minljivo. Oblastvom se je škoda zdelo lepega prostora ter je zaukazalo zasaditi igrališča z igličevjem, ki je sedaj že doraslo, tako da je nastal hladen gozdič.

A ne samo za zgodovino ljubljanske mladine je „Grad“ važnega pomena, marveč tudi v svetovni zgodovini je imel važno vlogo. Že za časa Rimljanov je bil Grad važna postojanka. Rimljani, ki so v starem veku gospodovali nekdanji Emoni, so sezidali na Gradu močno trdnjavo, ki je branila mesto sovražnih napadov. Silno ugodna lega Gradu, s katerega se vidi daleč na vse kraje, je bila kaj pripravna za obrambo proti so-

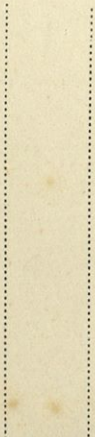
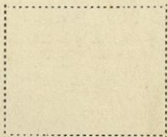

DOPISNICA.

DOPISNICA.

H. 2.

vražnikom; zato so vsakokratni gospodarji zelo skrbeli, da je bila trdnjava vedno v dobrem stanu. Pozneje je bil Grad last frankovskih grofov. V 15. in 16. stoletju je bila trdnjava posebno močno utrjena, ker je imela varovati okolico pred Turki, ki so prav pogosto hodili plenit in morit v naše kraje. Dandanes se še vidijo na jugovzhodu velike razvaline nekdanje trdnjave, katero so porušili Francozi.

Do leta 1748 je bil grad sedež deželnih glavarjev, katerih grbe še vidimo na stenah kapelice sv. Jurija. Pozneje je bil grad vojašnica, nekako do blizu 1840. leta. Končno so spremenili grad v jetišnico, v katero so pripirali poleg navadnih tudi politične zločince. Osobito za časa pred in po vojni v Italiji v sredi 19. stoletja so bili na Gradu priprti jako ugledni člani plemiških rodbin iz Italije. Italijani so bili tedaj jako nezadovoljni z avstrijsko vlado ter so se skušali na vsak način otresti avstrijskega jarma. Snovali so razne zarote, ki so imele namen osvoboditi Italijo ter osnovati samostojno laško kraljestvo. Posebno znameniti so bili

takozvani karbonariji (oglarji). A avstrijska vlada je večkrat zasledila te zarote ter polovila nje voditelje, ki so bili zvečine člani uglednih laških rodovin. Ko so Italijani čuli o vstaji na Dunaju 1. 1848, so takoj skušali uresničiti svoje želje. A avstrijska vlada je zasledila tudi to zaroto, polovila voditelje upornikov ter nekatere privela v Ljubljano in jih pozaprila na Gradu.

Tako so poleg navadnih zločincev bivali pod streho gradu tudi plemeniti člani laških rodovin. Čuditi se je torej, da se je Ljubljanski Grad, ki je vendar ena najimenitnejših točk naše prestolnice, toliko preziral. Nihče se ni brigal zanj, nihče ni spoznal njegove važnosti. Mogoče je, da je na to vplivalo dejstvo, ker je bila na Gradu kaznilnica; ne da se pa tajiti, da človek pogosto ne zna ceniti tega, kar ima. Šele tedaj spozna pogosto človek vrednosti kake stvari. ko preti nevarnost, da jo izgubi. Kakor rečeno, Ljubljančanje niso znali v tej meri ceniti velike vrednosti „Gradu“, kakor bi bilo imelo biti. Smelo lahko trdimo, da bi Ljubljana brez Gradu ne bila več ona lepa Ljubljana, ono

slikovito mesto, kakršno je in ki vzbuja začudenje v vsakem tujcu, tudi najbolj razvajenem. Grad že sam na sebi daje slikovito lice naši prestolici, a če še upoštevamo prekrasno panoramo, ki se nam nudi z Gradu, ne pretiravamo, če trdimo, da ima malo-katero mesto tako lepo lego kakor ravno Ljubljana. Kako krasen je obsežni razgled črez prelepo ljubljansko polje na kamniške planine, mogočne Karavanke in Julijske alpe, osobito tedaj, kadar so njihovi vrhovi pobeljeni s snegom. Človek se kar ne more ločiti od tega prekrasnega pogleda. Tujce naravnost očara ta prekrasna

panorama in ne morejo se dosti načudi, da Ljubljana tega ne izrablja tako, kakor bi to naredila druga mesta.

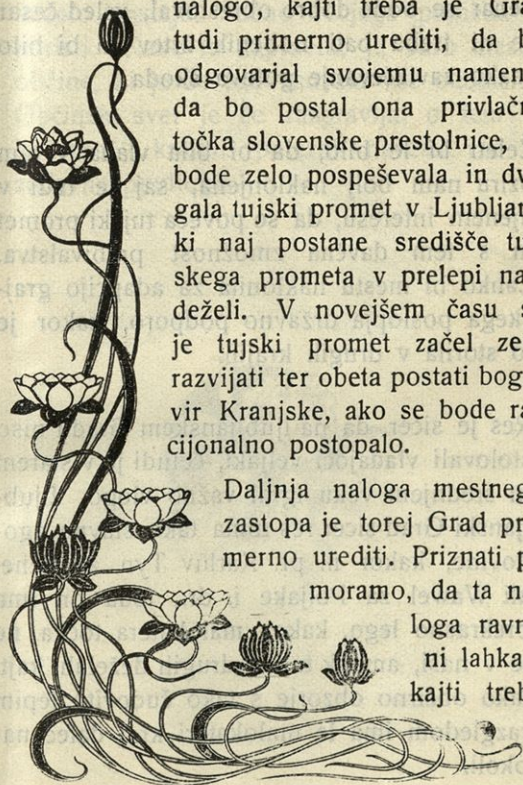
Toda čisto naravno je, da človek za to, kar vidi vsaki dan, nima pravih oči; vidi se mu vse nekako vsakdanje, on ne občuti tistega čara, kakor tujec, ki se je prvikrat naslajal ob prekrasnem pogledu. Saj vidimo meščana, ki pride na deželo, kako je očaran po naravnih krasotah, za katere se pa domačin seljak niti ne zmeni, ker jih takorekoč niti ne vidi.

Kakor že v pričetku omenjeno, se pred leti nihče ni brigal za Grad. Šele tedaj se je pričelo zanimanje zanj, ko je vlada začela resno misliti na to, da ga proda. Oglašati so se začeli tujci, nastala je nevarnost, da pride Grad v roke zasebnika.

K sreči je občinski svet spoznal še pravočasno, kaka škoda bi bila za mesto, ko bi Grad kupil zasebnik, ki bi lahko zaprl vsak dohod nanj. Pozni rodovi bodo vedeli hvalo občinskemu svetu, ki je storil vse potrebne korake, da je Grad postal lastnina mestne občine.

To je bil prvi korak, ki ga je storila mestna občina. Nadela si je veliko in težko nalogo, kajti treba je Grad tudi primerno urediti, da bo odgovarjal svojemu namenu, da bo postal ona privlačna točka slovenske prestolnice, ki bode zelo pospeševala in dvigala tujski promet v Ljubljani, ki naj postane središče tujskega prometa v prelepi naši deželi. V novejšem času se je tujski promet začel zelo razvijati ter obeta postati bogat vir Kranjske, ako se bode racionalno postopalo.

Daljnja naloga mestnega zastopa je torej Grad primerno urediti. Priznati pa moramo, da ta naloga ravno ni lahka, kajti treba

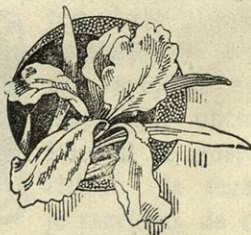

bode vsekako precejšnjih žrtev, da se vse izvede, kar je potrebno. Toda investirani denar se bode dobro obrestoval, vsled česar se ni treba bati nobenih žrtev in bi bilo vsako zavlačevanje gotova škoda.

Želeti bi le bilo, da bi bila vlada v tem oziru nam bolj naklonjena, saj je tudi v njenem interesu, da se poveča tujski promet in s tem davčna zmožnost prebivalstva. Lahko bi mestu naklonila za adaptacijo grajskega poslopja državno podporo, kakor je to storila v drugih krajih.

Res je sicer, da na ljubljanskem Gradu niso stolovali vladajoči veljaki, četudi je v starem in srednjem veku igral važno vlogo. Ljubljanski Grad sicer res nima tako slavne zgodovine, kakor n. pr. Karlův Tyn za Čehe, ali Wawel za Poljake i. dr., toda on ima prekrasno lego, kakor malokatera točka ne le v naši, ampak tudi v drugih deželah, kajti tako obširno obzorje s tako čudovito lepim razgledom ima le malokateri kraj daleč naokoli.

To okolnost pa je treba izkoristiti, potem bo Grad za Ljubljano, a tudi za celo deželo postajal vedno večjega pomena in koristi. Kako to napraviti, je skrb mestne občine, ki je že pretresovala vse okolščine. Občinski svet je že razpravljajal o tem ter hočemo v kratkih potezah navesti vse to-zadevne predloge.

I. Važnost Ljubljanskega Gradu.

tem, kako prirediti grajsko poslopje, da bode ustrezalo svojemu namenu, je razpravljaj občinski svet. Poročal je gospod župan Hribar. Iz tega poročila je razvideti, da bode grad, ko se vse nameravano izvrši, v resnici kraj, kamor bodo Ljubljančanje nad vse radi prihajali, a tudi tujcem bo nudil nekaj posebnega, kar se jim nudi v malokaterem mestu in kar bode velika privlačna sila za celo našo deželo.

V prvi vrsti je seveda treba, da se grad priredi tako, da bode lažje dostopen kakor je dandanes, kajti marsikateri tujec radi težavnega dohoda na Grad opusti to pot, kar je zelo obžalovati, ker pogled z Gradu je naravnost očarujoč. V občinskem svetu se je vsled tega predlagalo, naj se zgradi električna vzpenjača, po kateri bode posetnik Gradu za nekaj vinarjev lahko brez vsakega truda v par minutah došel nanj. Marsikdo, ki se sedaj straši strme poti, bo pohitel na Grad ter se divil prekrasnemu razgledu po širni in lepi Ljubljanski ravnini, po prekrasnih Kamniških planinah in mogočnih Karavankah ter prostranem zgodovinsko znamenitem barju.

Občinski svet pa namerava poskrbeti izletnikom na Grad tudi še drug duševni užitek, ker namerava napraviti na Gradu nekak centralni slovenski narodni muzej, ki bi obsegal več oddelkov.

1. Ker se Ljubljana smatra kot duševno in kulturno središče vseh Slovencev, dasi učenjaki pogosto trdijo, da mesto še premalo kaže, da je res središče Slovenije, naj

bi se na Gradu ustanovil centralni slovenski narodni muzej.

1. oddelek bi bil etnografski muzej. V tem naj bi se zbiralo in nabiralo vse tisto gradivo, razstavljeni naj bi bili vsi predmeti, ki jih imajo navadno dobro urejeni narodnopisni muzeji, n. pr. v Pragi, v Moskvi, v Tiflisu, v Curihu in drugod.

Učenjaki, ki bi hoteli študirati etnografijo slovenskih dežel, sedaj ne morejo tega storiti, ker nimamo nobenih za to potrebnih zbirk. Po deželi se najdejo semtertam majhne, toda dragocene zbirke, ki pa niso dostopne; ako bi se to gradivo zbralo, bi imel ta muzej že v pričetku dokaj znamenitih predmetov.

2. oddelek napominanega vseslovenskega muzeja naj bi bila vseslovenska knjižnica. Ta knjižnica ne bi bila ljudska knjižnica v pravem pomenu besede, ampak le zbirka vseh literarnih del, knjig, časnikov, sploh vsega, kar izide iz naših tiskarn. Slovenske tiskarne in založniki bi gotovo radevolje darovali svoje dolžnostne izvode in

takorekoč brez vsakih troškov bi nastala sčasoma dragocena zbirka.

Poleg tiskanih stvari bi se tu tudi lahko zbirali rokopisi slovenskih pisateljev ter portreti zaslužnih Slovencev, kar bi tvorilo 3. oddelek muzeja, to je galerijo zaslužnih slovenskih mož.

4. oddelek bi tvorila galerija upodabljaljivih slovenskih umetnosti, ki je Ljubljana žalibog še nima, dočim najdemo take galerije celo v mestih, ki so mnogo manjša kakor naša prestolnica. Sicer bi umetniška galerija stala dokaj denarja, ki pa ne bi bil proč vržen, kajti ž njim bi se podpirali slovenski umetniki, ki sedaj težko spravijo svoje umotvore v denar.

5. oddelek pa bi tvoril umetniški atelije. Naši umetniki dostikrat nimajo niti pravega atelijeja, v katerem bi izdelovali svoja dela. Največ morejo ista izdelovati v tesnih, malih sobicah, kjer ni niti prave razsvetljave, kar jim delo silno otežuje. Za ta atelije bi bil posebno sposoben okrogli stolp, v katerem je bila nekdanja knjigoveznica; treba bi bilo

prostor nekoliko popraviti ter napraviti morebiti stekleno streho.

6. oddelek bi bil mestni muzej, v katerem bi se zbiralo vse, kar je pomembnega za slovensko prestolnico.

7. oddelek bi tvoril mestni arhiv, ki bi vrlo dobro služil zgodovinarjem in učenjakom.

hiši težko dostopne; na dom se jih ne sme izposojati, raziskovalcev pa mnogokrat ni mogoče kam dejati, ker so vsi prostori v mestni hiši jako tesni.

Vse dosedaj omenjene naprave bi se pa dale z ne prevelikimi troški porazdeliti v

V tem arhivu je mnogo važnih zgodovinskih listin, ki so pa radi tesnih prostorov v mestni

sedaj obstoječem poslopju, katero bi bilo treba le nekoliko popraviti in urediti.

Že davno gojena želja, naj se v Ljubljani ustanovi univerza, se mora pač v doglednem času izpolniti. Vsekako bode potreba, da se v slučaju ustanovitve slovenske univerze v Ljubljani napravi tudi zvezdarna.

Kakor že omenjeno, bi največ stroškov napravila umetniška galerija in pa zvezdarna, ker bi se za poslednjo moralo sezidati najbrže novo poslopje, vendar je upati, da bi za ti dve napravi tudi država prispevala, kakor je to storila v drugih krajih. A tudi za popravo gradu bi se morda od države dobil kak prispevek, ako se vsi slovenski poslanci z vnemo poprimejo tega vprašanja ter vladi pokličejo v spomin, da je dala znatne podpore za restavriranje gradov v drugih krajih.

Na gradu je bila prejšnje čase kapelica sv. Jurija, ki je nekak patron ljubljanskega mesta, katero ima v svojem grbu zmaja. Ni brez vsega pomena, da so v prejšnjih časih ravno na sv. Jurija dan, ki je nekak začetek pomladi, ko se vsa priroda probuja

k novemu življenju, hiteli Ljubljancanje na Grad ter se veselili prerojenja narave. Ko so leta 1895. po potresu opustili kaznilnico na Gradu, zanemarila se je tudi kapelica sv. Jurija, katera je sedaj popolno opustošena. Tudi to kapelico bi bilo treba prenoviti in Ljubljancanje bi zopet hiteli vsako pomlad na Grad praznovat pričetek pomladi; smelo trdimo, da bi bil ta dan vesel praznik za Ljubljance, ki bi v velikem številu hiteli v novoprerojeno naravo.

Vse dosedaj omenjeno bi služilo v razvedrilo in okrepilo duši. Toda poleg duševnega užitka treba pa bi bilo nuditi obiskovalcem gradu tudi telesnega razvedrila in okrepčila. Radi tega bi se morala na vsak način

prirediti na Gradu moderno opremljena restavracija, v kateri bi obiskovalci dobili potrebnega okrepčila. V ta namen bi se adap-

tirali prostori, iz katerih se nudi človeku najlepši razgled po prekrasni ljubljanski okolici. V ta namen bi posebno dobro služil del grajskega poslopja, ki je obrnjen proti severu ter ob vhodu na grajsko dvorišče, kar bi bilo tudi v tem oziru dobro, ker bi njih adaptacija ne povzročila mnogo stroškov. Poleg restavracijskih prostorov bi bilo kaj lahko napraviti lepo in prostorno gostilniško verando, ki bi obsegala skoro 150 m² prostora. Ni dvoma, da bi tako v poletnem kakor tudi v zimskem času bila tako urejena restavracija posebna privlačna sila ne samo za Ljubljance, ampak tudi za tujce, seveda le tedaj, če bi se napravila vzpenjača iz mesta. Na Gradu pa bi se lahko napravil zelo senčnat gostilniški vrt, kamor bi vsi Ljubljančanje radi pohiteli odpočivat si od trudapolnega dela. A tudi izven naše domovine bi zaslovela Ljubljana vsled tega ter bi marsikak tujec, ki se ne mudi dolgo v Ljubljani, ostal dalje časa v mestu, če bi mu bila dana prilika, da brez posebnega truda dospe na Grad ter vživa prekrasni razgled raz njega.

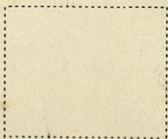

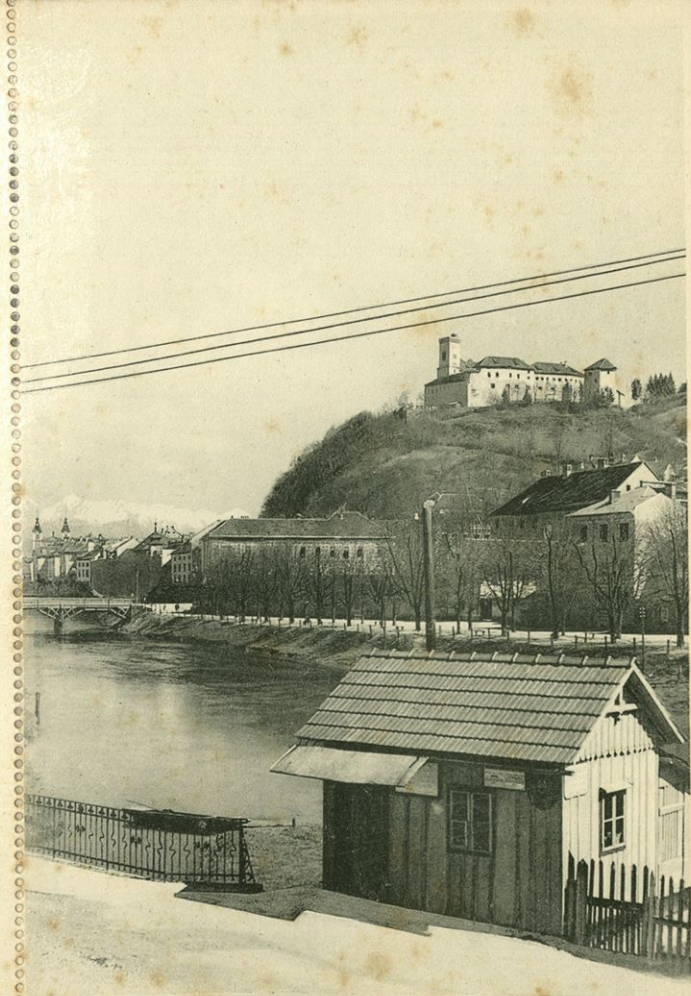

54.4.

DOPISNICA.

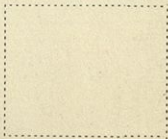

54.3

DOPISNICA.

II. Ljubljana in tujski promet.

Vsakemu turistu, ki je prepo-
toval avstrijske dežele, je
znano, da Solnograd zelo
slovi radi svoje krasne lege.
Dejstvo pa je tudi, da je
priznal marsikak tujec, ka-
terega je očarala krasna lega Solnograda, da
Ljubljana v tem oziru vsaj dosega, ako že
ne prekaša mesto Solnograd. Mnogim tujcem
pa ljubljanska panorama še bolj ugaja nego
ona Solnograda, ker je še slikovitejša in ob-
sežnejša; žali, da je med turistiškim svetom
premalo znana. Zato smemo pričakovati, da

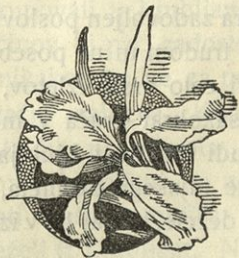
bode Ljubljana, čim se bode razširil glas o njeni prekrasni legi v turistiški krogih, postala važna postaja toka tujskega prometa, ki se je začel v naši deželi zelo dvigati. Kolikega pomena je tujski promet v narodno gospodarskem oziru, nam kažejo Švica, Tirolsko in druge dežele, kjer je tujski promet eden najbogatejših virov blagostanja. V Švico prinašajo tujci leto za letom milijone, ki se polagoma razteko po celi deželi ter odpomorejo ondotnim prebivalcem. Hvala Bogu, tudi za naše prelepe pokrajine, ki se morejo kosati glede naravnih krasot s svetovnoznanimi pokrajinami, se je začela nova doba. V zadnjem času je postal naval tujcev v našo deželo tako velikanski, da so bili ljudje v pravi zadregi, kako postreči tujcem ter jih zadovoljiti. Že v letošnji sezoni so bila naša letovišča prenapolnjena tako, da je marsikateri tujec odšel žalosten, ker se mu ni posrečilo dobiti stanovanja, da bi mogel preživeti nekaj dni v naši prelepi deželi. Tujci se divijo osobito prelepi okolici slovenske prestolnice in se jim dozdeva skoro smešno, ko slišijo Ljubljančane pripovedovati, da

gredo na letovišče, kajti Ljubljana je po mnenju tujcev že sama na sebi letovišče prve vrste, osobito pa še vsled tega tako ugodno, ker nudi tujcu vse udobnosti velikega mesta. Ni se čuditi navdušenju tujcev, vsaj pa ima res malokatero mesto tako lepo okolico in tako ugodne železniške zveze za izlete, kakor ravno Ljubljana. Vsled tega si že

precejšnje
število tuj-
cev izbere

Ljubljano
kot središče
svojih iz-
letov v oko-
lico in po

je bilo mesto za časa počitnic, bilo je kakor izumrlo. A dandanes srečamo ob počitnicah na vsak korak tujca, ki si ogleduje prijazno mesto in njega okolico. Tujci se naravnost čudijo, da ni naval še večji, ko vendar mesto s svojo okolico nudi toliko lepega, toliko privlačnega.

celi
Kranjski.
Spomi-
njamo se
še lahko na
prejšnja
leta, kako
zapuščeno

Seveda je v prvi vrsti krivo to, da se pri nas nihče ni dosti menil za tujski promet,

kaj šele, da bi se bila delala reklama, kakor to umejo drugod, celo v takih krajih, ki nimajo tujcu pokazati nič posebnega, nič zanimivega.

Če se vpoštevata ugodne zdravstvene razmere v Ljubljani, se mora priznati, da tujcu ne bode žal, če prebije par dni v našem mestu. Tujec pa, ki napravi izlete v prelepo okolico mesta, se mora zadovoljen posloviti od njega, ker z malim trdom in ne posebnimi stroški lahko napravi celo vrsto izletov, s katerih se zadovoljen vsakokrat vrača v mesto. V prvi vrsti pa je tudi dolžnost Ljubljane delovati v prospevanje tujskega prometa, ker je ona središče cele dežele, ki naj bo v izgled ostalim občinam.

Na prvi hip se dozdeva, da vsak kraj, ki dela reklamo zase, koristi le sebi, toda če razmotrivamo bolj natančno, pridemo do zaključka, da taka reklama privabi tujce nele v dotični kraj, ampak tudi v sosednje kraje, ker mora tujec vendar iti skozi več krajev predno dospe v kraj, kamor je namenjen. Od tod pa potem dela izlete na vse strani, kar donaša celi okolici dobiček. A tudi posredno korist

imajo sosedni kraji, ker iz cele okolice se dovažajo živila v letoviške kraje. Mislimo si samo slučaj, da bi vsi tujci, ki prihajajo na Kranjsko, prav nič ne izstopili v Ljubljani, temveč se direktno skozi Ljubljano peljali v letovišča na Gorenjsko, bi bilo napačno misliti, da Ljubljana nima koristi o njih, ker zunanji kraji po deželi morajo velik del potrebščin nakupovati v Ljubljani, ker za potrebe domačinov bi pač zadostovala domača produkcija, nikakor pa ne za potrebe tujcev, ki imajo večje zahteve. Koliko množino predmetov, ki jih ni mogoče dobiti nikjer drugje kakor v Ljubljani, si morajo nabav-

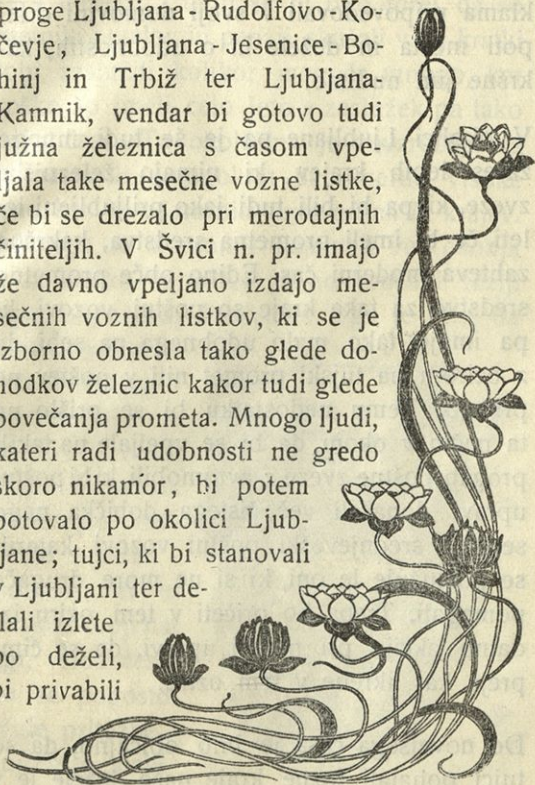
ljati naša letovišča po deželi iz Ljubljane. Na ta način ima glavno mesto posredno korist od tujcev, ki morebiti niti videli niso Ljubljane. A tudi tujci, ki se tuintam pripeljejo po drugih progah v našo deželo, ne da bi jih vodila pot skozi Ljubljano v njih letovišča, si pri-

dejo ogledat prelepo naše mesto ter si nakupovat razne potrebščine.

Kakor je bilo preje omenjeno, je mogoče iz našega mesta napraviti mnogo zares lepih izletov, ker ima mesto jako ugodne železniške zveze na vse strani. Toda v tem oziru je neka ovira, ki deloma onemogoča izletnikom, oziroma jih odvrča, da si število izletov omeje in to je stroški za železnično vožnjo. Toda tudi temu bi se dalo na jako preprost način odpomoči. V mnogih krajih drugih dežel so že vpeljani takozvani mesečni in polmesečni železniški vozni listki. Tak listek je veljaven za gotovo omrežje postaj ter daje imetniku pravico, da se sme isti voziti, kedar in s katerim vlakom se hoče, dasi ti listki niso posebno dragi. Ako bi imeli pri nas vozne listke za omrežje, katerega središče bi bila Ljubljana, naselilo bi se v poletju v Ljubljani silno mnogo tujcev, ki bi potem delali izlete na Gorenjsko, Dolenjsko in Notranjsko. Res je pri nas ta neprimernost, da je proga Trst-Ljubljana-Zi-

dani most privatna železnica in da bi mogla državna železnica izdati vozne listke le za proge Ljubljana - Rudolfovo - Kočevje, Ljubljana - Jesenice - Bohinj in Trbiž ter Ljubljana - Kamnik, vendar bi gotovo tudi južna železnica s časom vpeljala take mesečne vozne listke, če bi se drezalo pri merodajnih činiteljih. V Švici n. pr. imajo že davno vpeljano izdajo mesečnih vozniških listkov, ki se je izborno obnesla tako glede dohodkov železnic kakor tudi glede povečanja prometa. Mnogo ljudi, kateri radi udobnosti ne gredo skoro nikamor, bi potem potovalo po okolici Ljubljane; tujci, ki bi stanovali v Ljubljani ter delali izlete po deželi, bi privabili

vedno več svojih znancev v mesto in deželo, ker bi kot živa in sicer najboljša reklama pripovedovali v svoji domovini o lepoti mesta in dežele in o udobnostih, kakršne jim nudimo.

V okolici Ljubljane pa je še tudi mnogo zares lepih krajev, ki nimajo železniške zveze, ki pa bi bili tudi jako priljubljeni izleti, če bi imeli prometna sredstva, kakršna zahteva moderni čas. Edino obče prometno sredstvo za take kraje so poštni vozovi, ki pa imajo tako malo udobnega na sebi, da z ozirom na tujski promet niti v poštev ne pridejo. Temu nedostatku bi se prišlo na ta način v okom, da bi se vpeljale na takih progah poštne zveze z avtomobili, ki bi poštne uprave donášali več čistega dobička nego sedanji srednjeveški poštni vozovi, katerih se poslužuje le oni, ki si ne more drugače pomagati. Treba bo pričeti v tem oziru izdatno akcijo pri poštni upravi, da se čimpreje kaj ukrene v tem oziru.

Do novejšega časa je bilo običajno, da so tujci pohajali razne kraje naše dežele le v

poletnem času, da je sezija trajala le kake 3—4 mesece. Čuditi se ni bilo torej, da so imetniki hotelov in penzij skušali v tej kratki dobi zaslužiti kolikor mogoče mnogo, ker troške so imeli celo leto a zaslužek pa tako malo časa. Ta okolščina je povzročila, da so nastavili mnogokrat neprimerno visoke cene, kar je odvracalo tujce od naših krajev. Vrhutega so si morali najemati več osebja le za kratko dobo ter ga po končani seziji zopet odpuščati. Posledica tega je bila, da so le z veliko te-

žavo skupaj spravili zadostno število osebja, ter se morali včasih zadovoljiti tudi

celo s takim obojem, ki ni bilo kos svoji nalogi, vsled česar so se pogosto čule pritožbe tujcev o slabi postrežbi v naših

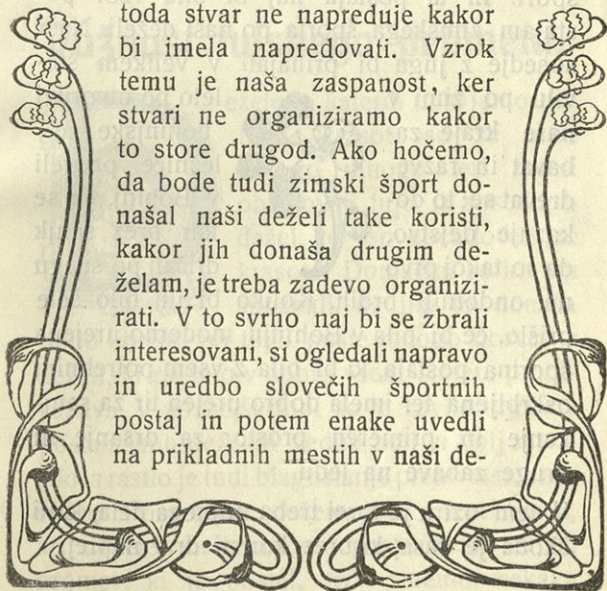
krajih, kar je bilo tudi v veliko kvar tuj-skemu prometu v naši deželi.

V novejšem času pa je tudi v zimskem času v mnogih letoviščih postalo živahno življenje, kar so povzročili razni zimski športi, ki se vedno bolj in bolj širijo po drugih deželah, ki imajo že sedaj mnogo koristi od tega. Drugod prirejajo z velikimi troški postaje za razne zimske športe, ker uvidevajo, da bodo zimski športi nov vir bogatih dohodkov. A tudi na Kranjsko že prihajajo tujci po zimi, ker imamo na Kranjskem mnogo zelo ugodno ležečih krajev, ki bi bili za negovanje zimskih športov nad vse pripravljeni. A kakor navadno pri nas, tako je tudi v tem oziru. Namesto, da bi take pojave vpoštevali, čakamo s prekrižanimi rokami, kako se bo stvar sama na sebi razvila. V tem pa nas bodo drugi kraji prehiteli, mi bomo pa zopet udani v voljo božjo stokali, da nimamo sreče.

Dolžnost občinskih svetov, olupševalnih in prometnih društev bi bila, natanko se poučiti o napravi in uredbi zimskih športnih postaj,

ter kolikor mogoče hitro take prirediti. Ob sebi je umevno, da bi naprava takih postaj bila združena s troški, toda za vsako stvar je treba kaj inventirati. Uverjeni smo lahko, da bi zimski šport naši deželi donasal mnogo koristi in to že v kratkem času. Sicer se že nekaj let sem opaža, da se je pojavilo tudi v naši deželi veselje do zimskega športa,

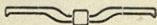
toda stvar ne napreduje kakor bi imela napredovati. Vzrok temu je naša zaspanost, ker stvari ne organiziramo kakor to store drugod. Ako hočemo, da bode tudi zimski šport donasal naši deželi take koristi, kakor jih donša drugim deželam, je treba zadevo organizirati. V to svrho naj bi se zbrali interesovani, si ogledali napravo in uredbo slovečih športnih postaj in potem enake uvedli na prikladnih mestih v naši de-

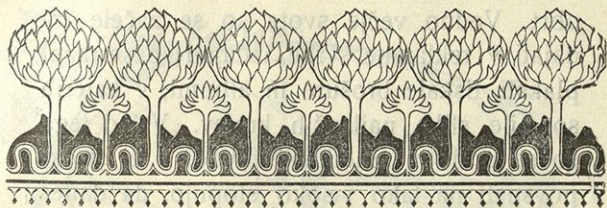

želi. Ljubljanski Grad, Golovec, Rožnik in mnogo drugih krajev v najbližji okolici Ljubljane bi bilo lahko z ne ravno velikimi troški prirediti za zimski šport, krajev na Gorenjskem niti ne omenjamo. Ni neosnovana trditev, da je ravno Ljubljanski Grad jako prikladen za napravo postaje za zimski šport. In ta postaja naj bi bila vzor postajam zimskega športa po naši deželi. Naši sosedge z juga bi prihajali v velikem številu po zimi v naše kraje zabavati in razvedrevati se; to dokazuje dejstvo, da so takoj prvo leto po otvoritvi bohinjske železnice privreli v Bohinj, ter se kar brez sanjk dričali po snegu na ondotnih brdih. Koliko bi jih bilo šele prišlo, če bi bila v Bohinju moderno urejena športna postaja, ki bi bila z vsem potrebnim oskrbljena ter imela dobro urejen tir za sanjkanje in primeren prostor za drsanje in druge zabave na ledu.

V tem oziru je torej treba nujnega dela, kajti škoda je časa, ki brez koristi drvi naprej.

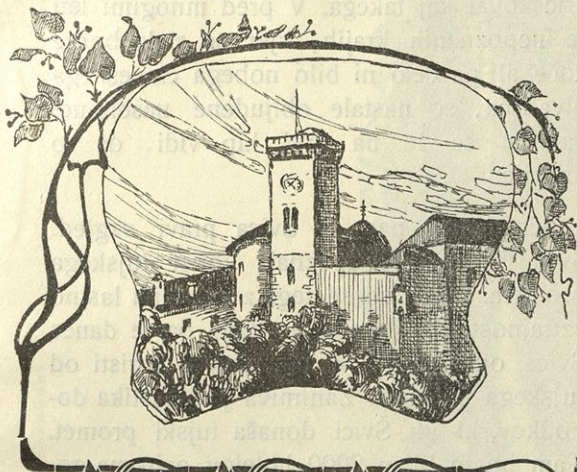

Važnost tujškega prometa.

ežele v katerih nahajamo naravne krasote so že pred mnogo mnogo leti začeli obiskovati tujci iz sosednjih dežel, ter so občudovali te krasote. Domačini so kmalu spoznali, da jim to donša obilo koristi, ker tujci puste mnogo novcev v deželi, ki pridejo v dobro vsem slojem prebivalstva. V poznejši dobi se je število tujcev v posameznih deželah vedno bolj in bolj množilo, a rastle je tudi blagostanje prebivalstva kar vidno. Posamezne dežele, pred vsemi Švica, so začele sistematično pospeševati tujski promet, ki je postal, reči smemo, nekaka

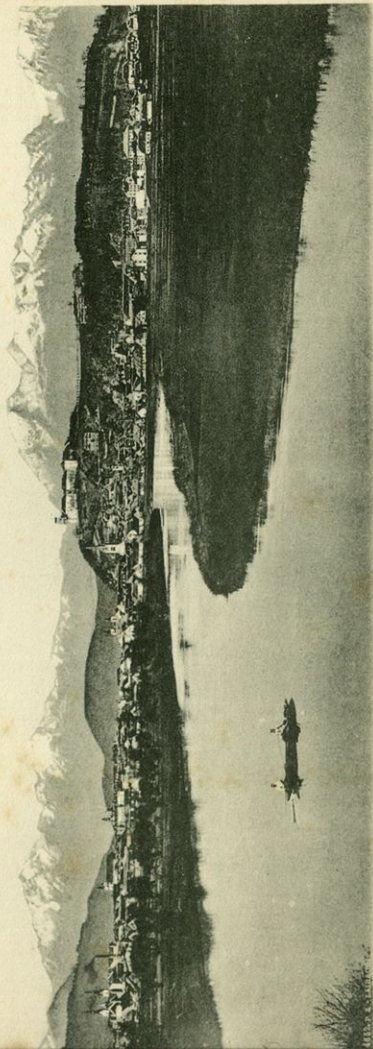
obrt. Vedno večje svote so se začele izdajati v reklamne svrhe, izdajali so se razni plakati, tiskale brošure in albumi, v katerih so bile slike najlepših krajev. Vsled tega so se ondotni umetniški zavodi v tej stroki povzpeli na tako visoko stopnjo, da danes izvršujejo tako krasne stvari, da kaj bolj popolnega že skoraj ni mogoče. Leto za letom je Švica izdala milijone in milijone v to svrho, ki pa niso bili proč vrženi, kajti ostali so v deželi, ker so si jih prislužili domači zavodi. A to seme je prineslo tudi obilo drugega bogatega sadu. Število tujcev se je leto za letom množilo, vsled česar je bila vedno večja potreba dobrih stanovanj. Gradilo se je lepo število udobnih hotelov in gostilen, ki so imele vedno več posla. Njih imetniki so služili lepe novce. Napačno pa bi bilo mnenje, da je tujski promet v korist edinole gostilničarjem in hotelirjem. Kakor v poprejšnjem navedeno, imajo vsi sloji prebivalstva korist od tujskega prometa, ker je nemogoče, da bi vsa korist ostala v žepih hotelirjev in gostilničarjev, saj ti morajo svoje potrebščine na-

ročevati pri najrazličnejših ro-
kodelcih in trgovcih, ker je iz-
ključeno, da bi si mogli sami vse pripra-
viti. Vsled tega je v krajih, kamor zahaja
mного tujcev pričela napredovati trgovina,
dvigati se je začela obrt — pomnožil se je
promet splošno tako, da bi nihče ne bil

pričakoval kaj takega. V pred mnogimi leti še nepoznanih krajih, kjer so stale borne kočice, ali pa celo ni bilo nobega človeškega bivališča, so nastale obljudene naselbine, katerim se že na prvi hip vidi, da so imovite.

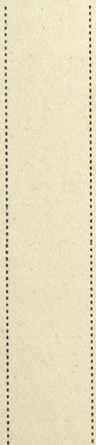
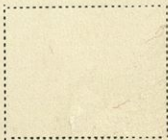
V tem oziru nam je Švica pravi vzgled. Švicarji so prvi spoznali korist tujskega prometa. Lotili so se tega z vso njim lastno vztrajnostjo in resnostjo. Zato pa je danes Švica ona dežela, ki ima največ koristi od tujskega prometa. Zanimiva je statistika dohodkov, ki jih Švici donša tujski promet. Tam imajo blizu 2000 hotelov, oziroma gostilen, ki se pečajo s tujskim prometom. V teh gostilnah je tujcem na razpolago okoli 100.000 postelj, kar donša deželi približno 120 milijonov frankov na leto. Troškov izkazuje statistika okoli 80 milijonov frankov, torej ima država okoli 40 milijonov frankov čistega dobička od tujcev in to, ako vzamemo v poštev edino hotele in gostilne. Kapital, ki se je inventiral v ta namen, je donšal 7—8 odstotkov na leto.

134,5

DOPISNICA.

7.6

DOPISNICA.

Treba pa je pomisliti, da je to samo promet gostilen in hotelov in kolik mora biti šele promet oziroma dobiček, katerega so povzročili tujci v vseh drugih panogah gospodarstva, osobito v trgovini in pri rokodelstvu, kajti tujec ne prihaja v deželo praznih rok, tu pusti nekaj drobiža, tam zopet nekaj in vse to pride v korist domačinom, bodisi že na ta ali oni način. Tudi pri nas bi bil tujski promet lahko že davno na visoki stopinji, saj se je že sam brez naše pomoči takorekoč posiloma razvil v nekaterih krajih. Ako bi bili znali ceniti naši ljudje važnost tujskega prometa v narodnogospodarskem oziru, prinesli bi bili tujci v naše dežele milijone in milijone, ki bi prišli v korist nele samo gostilničarjem, ampak tudi drugim ljudem, reči smemo vsemu prebivalstvu naše prelepe dežele.

Saj vidimo že sedaj, ko je pri nas tujski promet šele v povojih, kako blagodejno vpliva na narodno gospodarstvo. Kako življenje je nastalo v krajih, kamor so začeli zahajati tujci v novejšem času. Cel kraj dobi v kratkem času vse drugo lice, leto

za letom se kaže večji napredek v vsakem oziru, dasi moramo priznati, da smo sami jako malo storili v tem oziru, ker nismo zadostno skrbeli za udobnost tujcev in to v nobenem oziru, še manj pa, da bi bili delali reklamo za naše prelepe kraje. Lahko si mislimo, kako zelo bi se bil razvil tujski promet v naših deželah, ki imajo toliko znamenitosti in krasot, kakor malokatera dežela naše države, ako bi bili kaj žrtvovali za reklamo, če tudi ne v toliki meri, kakor to store Švicarji.

Imamo pač to napako, da se nam škoda zdi izdati za take stvari kako svoto, ker ne pomislimo, da bi nam izdana svota donese obilnih obresti. Pomisliti je, da se mora sejati in gnojiti, ako se hoče žeti. V koliko škodo je ta naša brezbriznost, nam dokazuje dejstvo, da se tujci, ki so prišli v našo deželo, ne morejo načuditi njenim krasotam ter jim je naravnost neumljivo, da se dela tako malo reklame za tako lepe kraje.

Toda tudi v tem oziru se je hvala Bogu začelo obračati na bolje, kajti tudi naši

ljudje so začeli spoznavati, da je reklama potrebna tudi za najboljšo stvar in da do-

naša
obilo
obresti.

Dočim pred
kratkim časom
ni bilo najti v
listih za tujski
promet o
Kranjski prav
ničesar dru-
gega, kakor
zabavljice na
naš narod, ka-
terega se je po
krivici obreko-
vsaj še celo naši bratje Slovani niso poz-
nali ne nas, ne krasot, ki jih ima naša de-
žela. Nikakor pa ne smemo misliti, da smo

valo
kot
narod

brez vsake
kulture, naj-
demov novejši
dobi često že
jako laskave
opise naše de-
žele in njenih
krasot. Ne ču-
dimo se torej,
ako je imel
svet slabe
pojme o nas,

dosedaj storili že zadosti v tem oziru, da nam ničesar več ni treba storiti, češ, sedaj že itak prihajajo tujci k nam, njih število se bode vedno množilo. Vendar temu ni tako, ker pripetilo se je že, da so tujci kak kraj, kamor so poprej radi zahajali, popolno opustili in to le radi brezbržnosti dotičnih prebivalcev, ki so menili, da morajo tujci ostati pri njih, naj jim že nudijo ali ne kar potrebujejo.

Kaj pogosto se pripeti, da se tok tujcev obrne drugam in to radi udobnosti, ali pa radi cen. Zato je treba skrbeti za vedni napredek v vsakem oziru, kajti prislovica se glasi: Kdor ne napreduje, tisti nazaduje.

A ne samo v gmotnem oziru je tujski promet velike koristi, ampak tudi v kulturnem. Koliko dobrega in lepega se lahko učimo od došlih tujcev; že dejstvo samo na sebi, da so tujci večinoma omikani ljudje, s katerimi občujemo, je velike koristi v vzgojnem oziru. Naš narod se privadi lepih šeg ter se na ta način brezplačno šola v omiki. Že to dejstvo samo na sebi je velike važnosti in koristi za naše ljudstvo. Kolika je razlika v vedenju med ljudstvom, ki pride

mного v dotiko s tujci in onim, katerim ni dana ta prilika; že na prvi hip spoznamo človeka, občuje li mnogo z olikanimi ali ne. Torej ne samo materialnega, ampak tudi kulturnega pomena je pospeševanje tujskega prometa.

Mnogokrat se pritožujemo, kako zelo nas tarejo davki, ki se seveda vedno večajo in

večajo, kajti teku časa in napredku se ne moremo in ne smemo vstavljati, ako hočemo, da ne zaostanemo za drugimi narodi. Treba je v občnem gospodarstvu te in one naprave, treba je novih šol, že obstoječe pa je treba širiti in spopolnjevati. Vse to pa zahteva vedno več gmotnih sredstev. Kjer je že cvetoča industrija, ta že odpomore vedno večjim zahtevam. Industrija zelo po-

veča davčno zmožnost davkoplačevalcev; zato pa v industrijskih deželah davkoplačevalce ne tišči davčno breme v toliki meri, kakor pri nas. Naša dežela je v prvi vrsti poljedelska dežela, ki pa niti toliko ne donaša, da bi bilo možno preskrbeti vse prebivalstvo, vsled česar se mora uvažati dokaj življenskih potrebščin, za kar gre precejšna svota denarja v tujino.

Radi izseljevanja pa so postale razmere še neugodnejše, ker manjka poljedelcu delavnih močij. Visoke planine pa tudi povzročajo, da je precejšni del naše dežele nesposoben za poljedelstvo. A ravno ta del sveta nam lahko donaša drug dobiček, to je: dobiček tajskega prometa. Naše prekrasne planine so sicer z ozirom na poljedelstvo neplodne, veliko vrednost pa nam reprezentirajo z ozirom na tujski promet. In ni ravno težko izkoristiti ta naravni zaklad, ki ga nam je mati narava položila v naše naročje. Treba je le z umnim postopanjem privabiti tujcev v našo deželo in naš neplodovit svet bode donašal vsaj toliko, ako že ne več koristi, kakor če bi bil rodovitno polje. Vsled ra-

stočega tujskega prometa bi se obrt in trgovina dvignili kakor smo že v pričetku povdarjali in davčna zmožnost naše dežele bi rastla od dne do dne. Z veliko lahkoto bi se dobil denar za potrebne kulturne naprave, ne da bi to čutili domači davkoplačevalci.

Pri nas je industrija neizrečeno zaostala. Ne le, da naša država ni storila toliko za industrijo kakor Nemčija, ki je mnogo žrtvovala zanjo ter ji po vseh delih sveta otvorila tržišč, ampak tudi sami smo bili popolno brezbrizni v tem oziru. Kdor je imel kak denar nad svojo potrebo, nesel ga je v hra-

nilnico. Ako bi se bili ti denarji, ki so se naložili v hranilnicah, plodonosno investirali v industrijske namene, kako zelo bi se bili že osamosvojili na gospodarskem polju.

Naši sosedje Nemci so to pravočasno izpoznali, ter si ustvarili v naši deželi s svojo industrijo zelo krepko stališče, tako krepko, da nam bodo lahko vedno kljubovali in tudi gospodovali.

Seveda se od posameznikov ne more zahtevati vsega, ker posamezniki pač ne zmorejo takih stvari z malimi svotami. Zato pa je treba edinosti in združenja. Ako posameznik k takim napravam pripomore svojim razmeram primerno, je storil svojo dolžnost. Za večje akcije pa je treba velikih kapitalov, torej jih posamezniki ne morejo pričeti, in najsi bodo še tako podjetnega duha in še tako delavni. Imamo pa drugega činitelja, ki bi v tem oziru lahko mnogo storil ter imel sam tudi dokaj dobička.

V slovenskih krajih se je posojilništvo v zadnji dobi zelo razvilo. Mnogo posojilnic si je osnovalo že lepe rezervne fonde. Toda ti rezervni fondi bi bili že lahko vsaj taki,

če že ne
večji, ako
bi bili
denarni zavodi
del vsakolet-
nega dobička
investirali v
plodonosnih
podjetjih. S tem ne
bi bili okrepili le svo-
jega stališča, ampak
storili bi bili tudi mnogo za
narod, ker bi bilo marsikako
podjetje v slovenskih rokah.

Naši delavci bi bili delali za okrepljenje
in osamosvojenje našega naroda, dočim s
svojim težkim delom pomagajo tujcu, da
nas lažje zatira. Ako smo torej zamudili
industrijo, ne zamudimo sedaj še industrije
tujskega prometa, ki, kakor rečeno, lahko
postane bogat vir naše dežele.

Sveta dolžnost narodnih denarnih zavodov
je, da se v tem oziru ganejo. Denarna moč
naših zavodov je tako velikanska sila, da
se je niti ne zavedamo. Ako obrnejo naši

denarni zavodi le mali del svoje denarne sile v prid tujskemu prometu v naši deželi, razcvela se bode ta industrija tako lepo, da bo imela dežela in vsi njeni prebivalci od nje velikansko korist in to v kratki dobi.

Nastane pa vprašanje, kako naj denarni zavodi stopijo v tej zadevi v akcijo. Znano je, da naše pokrajine, kakor tudi so lepe in že dokaj znane, niso toliko obiskovane po tujcih, kakor bi bile lahko. Vzrok temu je, kakor se je omenilo že v pričetku to, da se ni delala skoro nikaka reklama od naše strani; omejili smo se le na brezplačno reklamo, katero so delali pri svojih znancih in prijateljih tujci, ki so zašli na kakršen si bodi način k nam. Drugi vzrok pa je, da v naših krajih ni skrbjeno za tisto udobnost, kakršno zahtevajo tujci in kakršno dobe drugod, ker smo premalo napredovali s časom. Tujski promet je sicer pojav najnovejše dobe, ker pred kakimi 30 leti se še ni posebno mnogo govorilo o tej stroki narodnega gospodarstva. Vendar so drugi narodi mnogo preje začeli ceniti važnost tujkega prometa kakor pa mi. Pri nas se

nitni menili nismo za to, li pride kak tujec v naše kraje ali ne, kamoli, da bi bili zastavili vse svoje moči, da bi kolikor mogoče zadovoljili tujce za časa njihovega bivanja v naših prelepih pokrajinah.

In ta brezbržnost se je kruto maščevala. Druge pokrajine so potegnile velik tok tujcev nase, v naših pokrajinah pa so si tujci ustanovili podjetja, ki so jim donašala lepe dobičke.

Namesto, da bi bili posnemali tujce ter se začeli sami brigati za koristi tujskega prometa, držali smo roke križem, tarnali in stekali, da boljši tujci gredo le v naprave drugorodnih podjetnikov.

Kako hitro je nastal tujski promet v krajih, kjer so si ljudje prizadevali kolikor mogoče storiti v povzdigo tujskega prometa, nam dokazuje dejstvo, da je prišlo l. 1892 na Tirolsko 213.260 tujcev; leta 1898, torej čez 6 let, pa 938.362 tujcev; število tujcev se je torej v kratki dobi šestih let več nego početvorilo. Ako računamo, da bi bil vsaki teh tujcev l. 1898 pustil le 10 K čistega do-

bička v deželi, znašalo bi to lepo svoto
9 milijonov čistega dobička.

Povdarjalo se je, da tujci k
nam že radi tega ne zahajajo
v tolikem številu kakor dru-
gam, ker ne najdejo dosti
udobnosti. Tu pa ne mislimo,
da bi morali naši hoteli in go-
stilne biti bogve kako raz-
košno opremljeni. Pod udob-
nostjo si mislimo le to, kar
tujec zahteva, da mu je prebi-
vanje zares prijetno. Pameten
tujec, ki je mnogo potoval, pa
tudi ne bode zahteval, naj mu
hotel nadomesti domačo sobo,
ampak najbolj bode zado-
voljen, če dobi v hotelu pre-
prosto, snažno in prijazno
opremljeno sobo
ter dobro,
tečno in
okusno

hrano in dobro pijačo; velike važnosti je tudi to, da tujec dobi kopel, bodisi da dospe v lepem ali v slabem vremenu v kraj. Ravno v zadnjem oziru je pri nas, žal, jako slabo preskrbljeno, kar tujci posebno povdarjajo.

Nedostajanje prometnih sredstev v naši deželi je bilo sicer tudi mnogo krivo, da se tujski promet ni tako razvil pri nas kakor drugod. V zadnjem času pa je naša dežela v tem oziru jako mnogo pridobila, kar se je že pokazalo. Žalibog pa nas je ta nenadna pomnožitev prometnih sredstev presenetila, ker nismo bili pripravljeni na tak naval tujcev; na eni strani je povsod primanjkovalo prostora, na drugi pa nam je manjkalo izkušenj, kako si pomagati. Bili smo skoro popolnoma nepripravljeni. Hitelo se je sicer na vse pretege odpomoči nedostatkom, a pozabilo se je na to, da bi se sistematično zasnovala cela akcija. Pokazalo se je, da našim ljudem manjka pouka za uspešno gojitev tujskega prometa. Ničesar ni bolj potreba pouka kot v tem oziru. Vprašanje nastane, kako pa mogoče poučiti naše ljudstvo v tej zadevi. V to bi služili

posebno dve sredstvi, in sicer razstave za-
devajoče tujski promet in poučni tečaji
kratke dobe, n. pr. v knjigovodstvu, ku-
hanju, serviranju i. t. d.

Razstave glede tuj-
skega prometa naj bi
se napravljale sedaj
tu, sedaj tam. Na njih
naj bi se razstavilo vse,
kar je v zvezi s tuj-
skim prometom: opra-
va preprostih hotelskih
sob, restavracij, kuhinj
i. t. d. Tu bi bilo polje
za naše trgovce, da si

osvoje domači trg,
kajti sedaj gre za take
stvari iz dežele neiz-
merno mnogo denarja,
ki bi lahko ostal doma.
Naši rokodelci bi lahko
pokazali na takih raz-
stavah, da zamorejo
tudi oni s svojimi iz-
delki zalagati vse po-

trebščine, namesto da dobivamo iz tujine blaga za sto in sto tisoče, ki jih izdamo za rokodelske izdelke. In ves ta denar bi ostal lahko v deželi. Ne da se tajiti, da take razstave povzročijo dokaj troškov, a tu bi lahko posegli v vso akcijo naši denarni zavodi, kar bi jim ne povzročalo posebnih težav in denarnih žrtev. S primernimi subvencijami bi omogočili denarni zavodi napravo takih razstav, imeli bi pa tudi sami dokaj koristi od tega. V ljudstvu bi se vzbujala podjetnost, obrt bi se dvigala. Na eni strani bi stranke vlagale prihranjene novce, na drugi pa bi zahtevale posojil, katere bi plodonosno investirale v napravah za povzdigo tujskega prometa.

Ustreženo bi bilo občinstvu, a tudi denarni zavodi bi pridobivali na moči in ugledu; promet bi se od dne do dne množil ter osamosvojil naš narod v gospodarskem oziru.

S primernimi subvencijami od strani denarnih zavodov bi se napravljali primerni tečaji za pouk prizadetih obrtnikov, ki imajo

opravila s tujci, n. pr. iz knjigovodstva, kar bi bilo nad vse potrebno.

Uspešno obrtovanje je namreč le tedaj mogoče, če ima obrtnik natančen vpogled v svoj obrt ter pozna vse napake in dobrine, ki jih je storil. Obrtnik mora natančno poznati, katera panoga mu donša koristi, katera pa mu je v škodo. Vsled tega mora biti na vsak način večš knjigovodstva. Ni pa vseeno, kakšno je knjigovodstvo. Ako hoče imeti obrtnik korist od knjigovodstva, treba mu je znati praktično voditi knjige in sicer tako, da bode za knjigovodstvo porabil kolikor mogoče malo časa, vendar pa bo mogel iz svojih knjig takoj spoznati svoj položaj.

Nad vse potrebni pa bi bili tečaji za kuharstvo, kletarstvo in strežbo gostom. To so tri točke, katere se pri nas dosledno zanemarjajo, kar ravno največ škoduje našemu tujskemu prometu.

Premnogokrat so že povdarjali tujci, da jim ni žal za denar, ki ga izdajo, da se tudi ne pritožujejo radi previsokih cen, ako le dobe

dobra okusna jedila, četudi so preprosto pripravljena. Znano je, da zna tudi z malimi in preprostimi sredstvi napraviti okusen obed kuharica, ki je res kos svojemu poslu.

Žali, da je pri nas le težko dobiti takih moči. Zato bi bilo nad vse potrebno, leto za letom prirejati v izvensezonskem času kuharske tečaje, da bi se enkrat izpolnila ta vrzel, ker potem bi se s časom že dobilo zadostnega naraščaja.

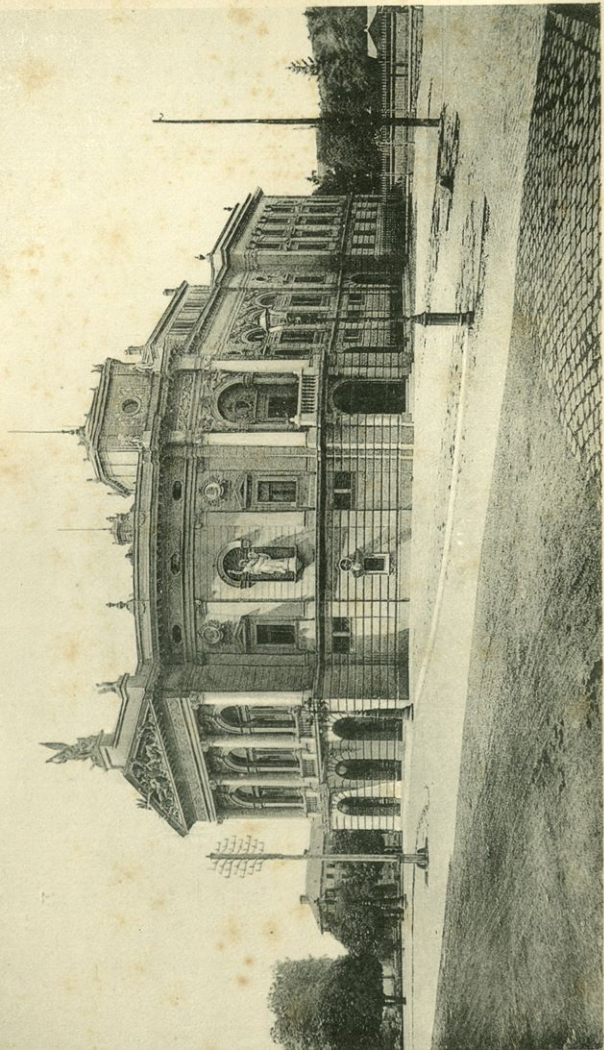
Premožnejši udeleženci bi sami radi nosili troške takih tečajev, manj premožnim naj bi pa denarni zavodi naklonili primernih podpor. Izvrstnih vežbalnih moči pa bi bilo

v izvensezonski dobi prav lahko dobiti za mal denar. Znano je, da je za časa sezone posebno težko dobiti sposobnih ljudi za strežbo, in da se često pritožujejo tujci nad pomanjkljivo postrežbo v naših krajih.

Ne bomo odrekli našim ljudem dobre volje, ali žali, da nimajo v to potrebne naobrazbe in izkušnje, čemur se ni čuditi, ker se niso imeli nikjer prilike učiti. Kar znajo, znajo takorekoč sami od sebe, naučili so se pač tega po svojem domačem razumu, kar pa dandanes nikakor več ne zadostuje, kajti tujec hoče za svoj denar biti dobro postrežen.

Ravno v tem oziru pa se pri nas največ greši. Redkokdaj se pripeti, da gostilničar pošlje svojega sina med svet učiti se gostilničarstva. Drži ga doma, ako ni posebno nadarjen, če pa je fant talentiran, ga pa pošlje v šolo, misleč, da mu bo izboljšal existenco, ako ga izšola za uradnika.

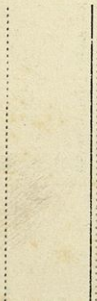
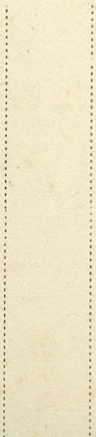
Sin, ki ostane doma ter prevzame očetovo gostilno, pač ne more več znati kot njegov oče, ker se ni imel nikjer prilike učiti, kajti oče je bil pač mnenja, da se tudi on ni

57.7

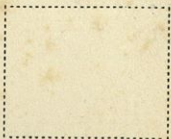

DOPISNICA.

DOPISNICA.

8. 12.

ničesar učil, pa si je vendar nekaj prislužil; ni pa pomislil, da bi bil v slučaju, da se je šolal, morebiti še enkrat toliko zaslužil. Kako potreben je pouk bodočim gostilničarjem in gostilničarskemu osebju, so v drugih deželah že davno spoznali. Zato so ustanovili vzorno urejene gostilničarske in natakarske šole, dasi moramo pripoznati, da tam ni bilo takega pomanjkanja dobrih

strokovno izvežbanih gostilničarjev in gostilniškega osebja, kakor je pri nas. Ako so še celo v teh krajih spoznali potrebo takih šol, koliko večja je ta potreba šele pri nas.

Ni sicer misliti, da bi se pri nas posebno lahko ustanovila taka šola, saj takorekoč še potrebnih ljudskih šol nimamo, o meščanskih niti ne govorimo. Dokler pa nimamo takih rednih šol za gostilničarje, oziroma za gostilniško osebje, naj se vsaj skuša prirejati vsako leto v izvensezonskem času tečaje za gostilničarje in gostilniško osebje, kar bi ne povzročalo posebnih troškov. Da bi se pa troški še znižali, kazalo bi združiti vse poprej navedene tečaje ter jih prirediti istodobno. Posetniki gostilniških tečajev bi v kuharskem tečaju dobili za mal denar hrano, kuharski tečaji pa bi z izkupičkom za hrano pokrili del svojih troškov. Vrhutega bi pa marsikateri udeležnik rad prisostvoval pouku v vseh tečajih.

K sodelovanju za povzdigo tujskega prometa so pa v prvi vrsti poklicana tudi olepševalna društva, ki so se v marsikaterih

krajih ustanovila že pred mnogimi leti. Njih delovanje pa je bilo iz večine le skromno in sicer radi nedostajanja gmotnih sredstev. Širši sloji niso imeli razuma za taka društva in jih vsled tega niso podpirali v toliko, kakor so zaslužila. Večina je smatrala taka društva bolj kot nekaka športna društva; to je bil vzrok, da so bili skoro povsod odborniki tudi edini člani. Kljub velikemu trudu ta društva niso mogla doseči dalekosežnih uspehov, ker jim je manjkalo večinoma najpotrebnejšega — namreč denarja.

Našim krajem kljub njihovi krasoti manjka tistega prijetnega utisa, kakršnega naredijo drugi kraji, kjer se že dolgo vrsto let trudijo, da dajo kraju že na zunaj prijetno in privlačno lice.

To pa je naloga olepševalnih društev, oziroma društev za povzdigo tujskega prometa, ki so se začela v zadnjem času ustanovljati v naši deželi. Ta društva so neizrečeno velikega pomena v narodno gospodarskem oziru, zato pa tudi zaslužijo največje podpore vseh slojev, ker tudi ona de-

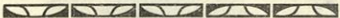
lujejo vsem slojem v korist. Želeti bi bilo, da bi vsakdo, komur je le mogoče, podpiral taka društva, ki so si stavila plemenito nalogo, delovati v prospeh in gmotno osamosvojenje našega naroda.

In ravno tu bi naši slovenski denarni zavodi s primernimi subvencijami lahko mnogo koristili, kajti ne da se tajiti, da so taka društva eminentne važnosti in prava potreba sedanjega časa. Zato pa naj dvignejo svoj glas v denarnih zavodih možje, ki jim je blagor naroda pri srcu.

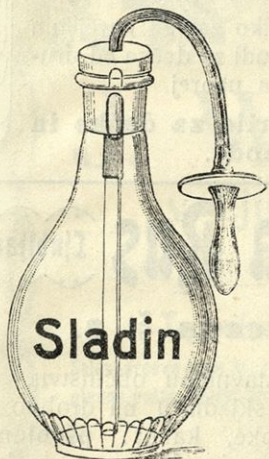
Deželna zveza za promet
tujcev na Kranjskem

Ljubljana, hotel „Lloyd“
od 3. do 5. ure pop.

Društvo posreduje v vseh zadevah, ki bi mogle pospeševati povzdigo tujkega prometa. ○ Posreduje oddajo letoviških stanovanj po celi deželi. ○ Vsakovrstna pojasnila, nanašajoča se na tujski promet, so brezplačna.

Mojih 7 otrok

in na tisoče drugih ne
pije nič drugega nego

≡ **Sladin** ≡

t. j. dra. pl. Trnkó-
czyja sladni čaj (naj
se ne zamenja s sladno
kavo), ki se mu primeša
nekoliko prekuhanega
kravjega mleka in daje
že en dan starim do-
jenčkom. Kot naravno
preprosto, najbolj čisto,
najceneje otroško redilo
zaleže tudi tedaj, kedar
druga redila ne izdajo
več. Zadošča navadna

dojilna steklenica. Prejel sem o njem pismena in
ustna priznanja ter odkritosrčno zahvalo od mater,
ki so obupavale, preden so rabile Sladin, dalje od
zdravnikov in babic. Najbolj redilna pijača za bol-
nike. 1 zavoje po $\frac{1}{4}$ kilogr., 50 vinarjev, zadošča
za 20 do 30 dni. Dobiva se povsod. Po pošti
franko 5 zavojev 3 krone 50 vin.

Lekarnar pl. Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Točna
postrežba

Marija Čik

Najnižje
cene

**trgovina z izdelanimi moškimi
oblekami v Ljubljani, Mestni trg 9**

priporoča svojo veliko zalogo narejenih
oblek vsake vrste, tudi za dečke od dru-
gega leta naprej.

**Vsakovrstno perilo za dečke in
gospode.**

Ljubljana

Brata Rus

Ljubljana

Emonska cesta št. 2.

Uljudno javlja slavnemu občinstvu, da
imava v prodajalni in skladišču na drobno in
debelo vse vrste moke, kakor: **pšenično,**
pristno ajdovo, rženo in koruzno moko;
pšenični in koruzni zdrob, riž, ješprenjček,
kašo in najboljše vrste fižola.

Piča za kure, otrobe, oves i. t. d.

Velika zaloga lepih suhih bukovih 24 col.
dolgih drv.

Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Priporoča se najuljudneje
brata Rus.

Umetni in trgovski

□ □ vrtnar □ □

J. Wider

v Ljubljani.

Trgovina cvetlic:

Šelenburgove ulice št. 3 v neposredni bližini c. kr.
glavne pošte, hotela pri »Slonu« in »Stadt Wien«.

Vrtnarija:

Cesta na Rožnik št. 25.

Točna postrežba in takojšnja izvršitev
vsakovrstnega vezenja cvetlic.

Največja, najboljša in najbogatejša
tovarniška zaloga

ur, zlatnine in srebrnine

po najnižjih cenah brez konkurence in le 1. vrste
blago. Pošiljam na vse kraje sveta, zadovoljen le
z malim dobičkom. Cenik zastonj in poštne prosto.

FR. ČUDEN

urar, Prešernove ulice v Ljubljani

nasproti frančiškanske cerkve.

Ivan Korenčan

Stari trg št. 5. Ljubljana Stari trg št. 5.

Nahrbtniki.

Vseh vrst gorske in
izprehajalne palice
ter tudi druge potreb-
ščine za turiste.

Turistovske srajce, no-
gavice dokolenice itd.

Nahrbtniki od 2 K dalje.

Gorske visoke palice
po K 1'60.

== Pri nakupu ==
manufakturnega blaga

naj se ozira na priporočljivo trdko

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Ljubljana, Lingarjeve ulice.

□ △ □

Velika zaloga finega blaga za dame,
isto za gospode.

Perilno blago, platno, bombažasto vseh
kakovosti in širjav.

Lepa izbira preprog, zaves (štore),
odej, šivanih in volnenih.

Cena strogo solidna. ==

== Postrežba točna.

Za dobro blago se jamči.

**Dežnike in solnčnike,
domač izdelek, priporoča**

Josip Vidmar

**Pred škofijo 19.
Stari trg 4. Prešernove ulice 4.**

G. ČADEŽ

v Ljubljani

Mestni trg šte. 14

**poleg Urbančeve manufakturne trgovine
priporoča**

klobuke

**čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike i. t. d.
Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.**

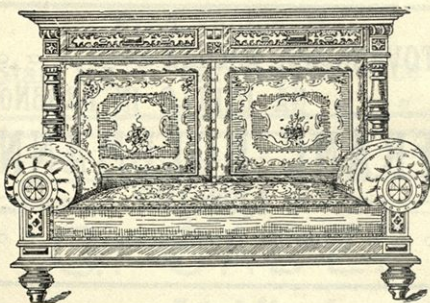
PRIPOROČA SVOJO VELIKO ZA-
LOGO STEKLENEGA IN PORCE-
LANASTEGA BLAGA, SVETILK ZA
PETROLEJ IN ELEKTRIKO, OGLE-
===== DAL IN PODOB. =====

TOVARNIŠKA ZALOGA ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ NA DEBELO IN DROBNO
FRANC KOLLMANN
===== V LJUBLJANI. =====
○ ○ ○ CENOVNIKI NA RAZPOLAGANJE. ○ ○ ○

SPREJEMA STEKLARSKA DELA
PRI NOVIH STAVBAH PO NAJ-
NIŽJIH CENAH, PRODAJA ŠIP PO
ORIGINALNIH TOVARNIŠKIH CE-
NAH IN VABI NA OBILEN OBISK.

Tovarna pohištva
J. J. TAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

□ □ Ustanovljena 1847. □ □

□ □ Ustanovljena 1847. □ □

Največja zaloga

pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

Ernest Sark

Ljubljana, Dvorski trg št. 1.

Trgovina z modnim in svilenim blagom
ter potrebščinami za krojače in
šivilje.

Valentin Golob

zaloga hišne in kuhinjske oprave,
trgovina z železnino, kovino in
ključarskim blagom

Ljubljana, Mestni trg 10.

! Nova !

modna trgovina za
△ dame in gospode △

PAVEL MAGDIČ !

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

se priporoča najtoplejše.

NARODNA

KAVARNA

FRAN KRAPEŠ

LJUBLJANA.

I. FRISCH LJUBLJANA

==== Marijin trg štev. 3. =====

Velika izbira vsakovrstnih **potovalnih potrebščin**, kovčegov in torb za dame gospode. Usnjeno galanterijsko blago: **denarnice za drobni in papirnati denar**, vizitjerke, listnice, portfelji, torbe za bankovce in menice, etuji za smodke, za cigarete, za tobak i t. d.

Velika zaloga s srebrom kovanih kakor tudi navadnih sprehajalnih in gorskih palic. =====

Ustanovljeno 1870. — — — Ustanovljeno 1870.

C. J. Hamann

LJUBLJANA, Mestni trg št. 8.

Zaloga perila, klobukov, kravat, pletenega, modnega blaga in potrebščine za turiste, kolesarje in športne stvari. — Perilo, spodnja krila, bluze, kopalna jutranja in otročja oblačila, predpasniki, krstne oprave i t. d. so samostalni izdelek. — Vmerjeno perilo izgotovi se v najkrajši dobi. — Oskrbovanje bal za neveste in oprem za novorojence.

Prosim, zahtevajte veliki
cenik, ki se pošlje zastonj
in poštne prosto! Raz-
pošiljanje blaga na vse
kraje sveta!

Najcenejša, največja eksportna trrdka!

K. Suttner, urar

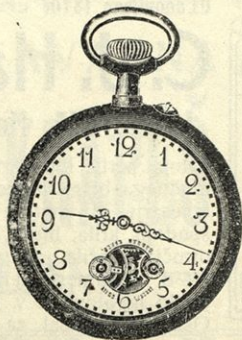
Ljubljana

Mestni trg, nasproti rotovža
(prej v Kranju)

priporoča
svojo veliko, izborno zalogo

finih
švicarskih
ur

briljantov,
zlatnine in srebrnine
v veliki izberi
po najnižjih cenah.
Blago le I. vrste najfinejše.

Proti zobobolu in gnjilobi zob izborno deluje dobro znana antiseptična **Melusine ustna in zobna voda**

ki **utrdi dlesno** in **odstranjuje neprijetno**
sapo iz ust. — **I steklenica z navodilom I K.**

Blagorodnemu gospodu **M. Levstiku**, lekarnarju v
Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnjilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode.

Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.

Metlika, 24. aprila 1905.

Deželna lekarna Mil. Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novoizgrajenega Fran Jožefovega jubilejskega mostu.

Br. HLAVKA, Ljubljana

Prešernove ulice št. 5

izdelovalec kirurg. inštrumentov in bandažist.

Priporoča svojo veliko zalogo kirurških instrumentov, gumi-bлага in ortopedijskih aparatov, obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, kilnih pasov, nogavice za krotice (krčne žile), sedelnih blazinic, vrečic za led, prašilnikov za karbol, aparatov za inhalacije (s paro in mrzlo). — Vsakovrstne brizgalke in aparati za samoklistiranje. Vse bandaže se izdelujejo po odredbah p. n. zdravnikov. Starejši instrumenti se razkužujejo. Popravila se izvršujejo kar najbolje in najceneje.

Karol Recknagel

Mestni trg št. 24.

Trgovina z lišpom, - - -
- - modnim in drobnim
blagom, nagrobnimi - -
- - - - - venci in trakovi.

▣ PAVLINA RECKNAGEL ▣

Mestni trg št. 3.

Klobuki za dame in - -
- - - - - otroke najnovejše
- - - vrste. - - -

M. Pakič v Ljubljani

priporoča

svojo največjo zalogo raznovrstnih

otročjih vozičkov

od 5 gl. 50 kr. do 30 gl. jeden
komad. Istotako priporoča **fino žimo**
lastnega izdelka.

Kupuje sirovo žimo in repovje v vsaki množini
po najboljši dnevni ceni.

V. H. ROHRMANN

(prej Jože Strzelba)

== LJUBLJANA ==

kupuje razne rastline, korenine, rožice, semena,
lubje, divji kostanj, češminjev sok, jabolka za
mošt, kosti, parklje, loj itd., ima kot lastnik trdke

 M. Pakič

vedno največjo zalogo škafov, raznih lesenin,
košar, fine žime, morske trave itd.

Felix Urbanc

== Ljubljana ==

Sv. Petra cesta št. 1 v novo zgrajeni hiši.

△ △ **Zaloga** △ △

modnega, platnenega,

suknenega in manu-

fakturnega blaga na

== debelo ==

in na drobno.

Slaščičarna in kavarna

Rudolf Kirbisch

Ljubljana, Kongresni trg (Zvezda)

==== Telefon št. 37 =====

Priporoča vse vrste slaščič, finih likerjev, desertnih
vin, čaja, ruma, konjaka itd.

Shajališče vseh domačinov in tujcev. - - - - -
- - - - - Zunanja naročila se točno izvršujejo.

A. & E. Skaberne

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

==== TELEFON št. 195. =====

Zaloga vseh vrst sukna, platna in manufakturnega blaga. Posebno priporočamo CIRIL-ME-
TODOVO platno in robce lastne manipulacije.

!!! Cene najnižje !!!

Založnik c. kr. avstr. drž. uradnikov

Klobuke ===

cilindre in čepice

v najnovejših faconah
in v velikih izberah
priporoča

IVAN SOKLIČ

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železn.

ANTON LEUTGEB

izdelovatelj obvez (bandažist)

v Ljubljani, pod Trančo štev. 1

priporoča svojo izbrano zalogo najrazno-
vrstnejših v lastni delavnici izdelanih
kilnih pasov, trebušnih prevez za gospe,
ravnodržalcev (Geradehalter) i. t. d.
Irigatorjev, popolnih, ter vseh kirurškičnih
predmetov, katere izdeluje tudi po meri.

Lastni izdelek.

J. ŠKOT-WANEK

največji modni salon za klobuke in
slamnike.

Pod trančo 2. Ljubljana, Pod trančo 2.

Velika izber klobukov za dame in otroke.
Vsaka zadnja novost. Žalni klobuki vedno
v zalogi. Moderniziranje preskrbim naj-
točneje.

- - - Bogata zaloga umetnih cvetlic. - - -

Vzorci na zahtevanje poštnine prosto.

PRI NAKUPOVANJU

MANUFAKTURNEGA IN □ □ □

□ □ □ □ SUKNENEGA BLAGA

SE OPOZARJA NA TVRDKO

□ **HUGO IHL** □

LJUBLJANA, Špitalske ulice št. 4.

Vzorci na zahtevanje poštnine prosto.

Optični zavod

□ Josip Th. Goldstein □

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo kukal, daljnogledov, pentaprisma binokljev, očal, ščipalnikov vsake vrste od 2 K dalje do 40 K v zlatnem okviru, toplomerov in vsakovrstnih tehtnic za razne tekočine, kakor tudi vseh v to stroko spadajočih predmetov

□ Poprave se izvrše točno in najcenejše. □

Zaloga fotografskega orodja in potrebščin.

FR. IGLIČ

LJUBLJANA, Mestni trg 11.

Trgovina
s papirjem in
galanterijo
na
debelo in drobno.

Edini največji eksport
razglednic in reklamnih
koledarjev.

Cene posebno nizke.

Največja zaloga nagrob-
nih vencev in trakov.

— Brata —
Novaković

lastniki vinogradov na otoku
Braču in v makarskem Pri-
- - morju v Dalmaciji. - -

Prvo vzorno skladišče pri-
stnih dalmatinskih vin v
steklenicah in na debelo.

— Ljubljana —

Stari trg 6. - Telefon 244.

Jos. Eberle

ur ar

- trgovec z zlatnino in srebrnino -

▽ na Mestnem trgu šte. 13 ▽

filijalka:

◻ na Mestnem trgu šte. 17 ◻

LASTNA DELAVNICA ZA POPRAVILA IN
VSA NOVA DELA.

Za nakup priporočamo tvrdko

J. Grobelnik

sedaj samo Pred škofijo 1

ki prodaja po najnižji ceni na debelo in na drobno
vsakovrstno **manufakturno in modno blago.**

Posebni oddelek za vsakovrstno sukno (štofe)
za moške obleke, površnike in zimske suknje, po-
letni in zimski lodni, sukno, trikot in gradl za
požarne brambe. Fino sukno za talarje, salonske
obleke i. t. d.

JAKOB ZALAZNIK

== **slaščičar** ==

Ljubljana, Stari trg št. 21.

— — — — **FILIJALKE:** — — — —

Glavni trg 6, Sv. Petra cesta 26.

M. Podkrajšek

▣ **frizer za dame in gospode** ▣

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35

Priporoča svoj atelijé za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni gorkozračni in mrzlozračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. — Ne provzročuje skrčenja las. — Vpliva dobro na pospeševanje rasti las.

! - ! Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las. ! - !

oddelek za dame s separatnim vhodom.

J. C. Mayer

v Ljubljani.

Zaloga raznovrstnega **platnenega** in **bombaževga blaga** (tiskanega in tkanega), velika izbor **domačega** kakor tudi **francoskega** in **angleškega** **sukna**, najfinejše **dunajske** in **lijonske svile**, **švicarskih svilnatih sitov** za mline; največja zaloga **preprog** v Ljubljani (ozkih, širokih in gobelinov itd.); edina popolnoma oskrbljena zaloga **bališč** za neveste

na drobno in na debelo.

Menjalnica.

Kupujejo in prodajajo se **državni papirji**, vsake vrste **srečke** in **vrednostni papirji**, **domači** in **tuji kovani denarji** in **bankovci**, vsprejemajo in odpravljajo se plačila na **Italijansko**, **Francosko**, **Angleško**, v **Ameriko** in druge tuje države.

Priporoča se

Anton Šarc

specialna trgovina za belo blago in nevestinske opreme

— na Sv. Petra cesti šte. 8. —

Šivalnica na Sv. Petra nasipu šte. 7.

Čistilnica za perilo
v Kolodvorskih ulicah št. 8.

!!! Ponos !!!

vsake gospodinje je dobra kava, zato naj ne manjka
v nobenem gospodinjstvu

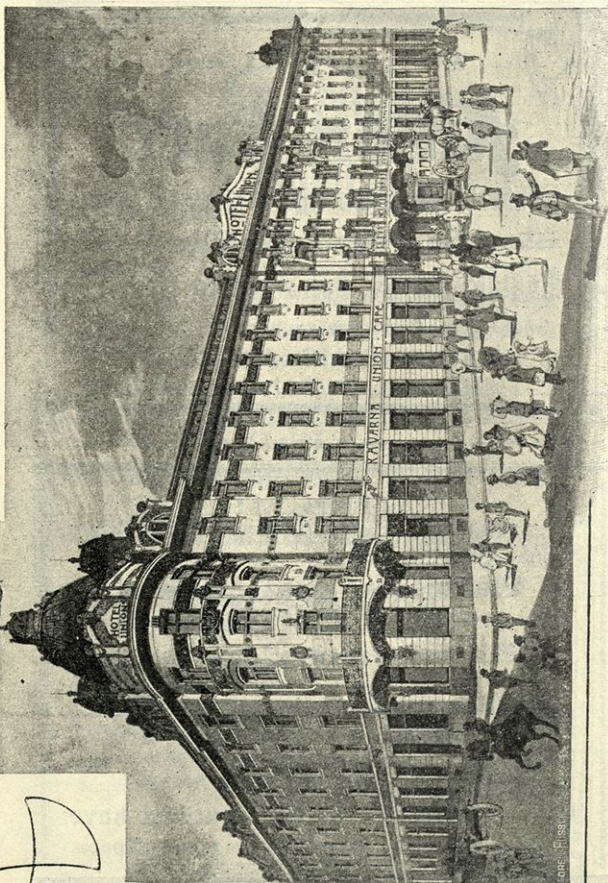
Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in
pražena potem vročega zraka, skrbno izbrana ne-
zdravih in nezrelih zrn, vedno enake kakovosti,
najzdatnejša — zato najcenejša. Nobena gospo-
dinja naj ne opusti vsaj enega poskusa.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave
Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

ONE RUSS

Grand hotel „Union“

LJUBLJANA.

Velika kavarna in restoracija, vinska klet,
velika koncertna dvorana, kopelji, centralna kurjava, električna
- - rasvetljava, lift. - -

Monakoško - - - -

- - - - - dobro pivo.

Plzensko pivo ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ „prazdroj“.

▽ Telefon No. 232. ▽

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Največja zaloga

39000 parjenih oblek

za gospode, dečke in otroke.

Konfekcija za dame.

TOČNA POSTREŽBA. ==

== **SOLIDNE CENE.**

— Z L A T A R —

FERD. SIMONETTI

v Ljubljani, Mestni trg šte. 6
najstarejša tvrdka te vrste v Ljub-
ljani, obstoji že od 1832. Priporoča
svojo bogato zalogo

□ □ **briljantov,** □ □

zlatnine in srebrnine

kakor tudi vseh drugih v njegov
obrt spadajočih reči.

—
Kupuje tudi staro zlatnino
in srebrnino, ali jo zamenjuje
z novo.

—
Naročila z dežele se izvršujejo hitro,
natanko in ceno.

Etabliment modnega blaga za
gospode in dame

J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Prešernove ulice
v palači mestne hranilnice.

Perilo za gospode in dame, klobuki, kravate,
rokovice, kožuhovina, nagrobni venci in vsi
toaletni predmeti.

USTANOVLJENO 1830.

== Trgovina z usnjem ==

Ivan Seunig

LJUBLJANA, Stari trg 7

priporoča

čevljske potrebščine na debelo in
drobno, podplate, vaché, krukons, te-
letne, čohovine, chevreaux, ruska juh-
tovina, prašno olje itd.

Važno! Za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce!

Najboljša in najcenejša postrežba

za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, **fotografične aparate in potreščine**, kirurškična obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinejšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih **mineralnih vod** in soli za kopelj.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: **grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno** itd. Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija
Anton Kanc

Ljubljana, Židovske ulice 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. itd.

J. KOSTEVC

trgovina z manufakturnim blagom
in krojaškimi dodatki na drobno
in debelo.

— LJUBLJANA —

Sv. Petra cesta št. 4 in 5.

Cene strogo solidne, postrežba točna.

Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Tovarna oljnatih barv,
laka in firneža

BRATA EBERL

— — LJUBLJANA — —

tovarna in delavnica Igriške ulice 6.
Prodajalna Miklošičeva cesta šte. 6.
črkoslikarja, lakirarja, pleskarja za stavbo in pohištvo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

- Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice. □ Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

IVAN KORDIK

LJUBLJANA Δ Prešernove ul. 10-14.

○○○

Velika zaloga galanterijskega blaga, igrač, potreščin za čevljarje, sedlarje in tapetnike; kadičnih predmetov za trafike, vsakovrstnih švedskih užigalic, klobučinastih čevljev in gumijevih galoš. Jedilno orodje iz alpake in alpakega srebra, priznано najboljšega izdelka. Najcenejši vir za nakupovanje špage. Δ Na drobno in debelo.

R. WORM prej I. Kolar

LJUBLJANA = Mestni trg št. 9.

Zgovina tehniških, kirurških gumijevih predmetov.

Predmeti za bolniško strežbo. Cevi za točenje vina, piva in za gasilce. Gumijevi predpasniki, namizni prti i. t. d. Pneumatiki in zračne cevi za bicikelje. Izdelovanje in popraviljanje bicikeljev. Zavod poniklanja in pobakranja.

IVAN ZAKOTNIK

LJUBLJANA, Dunajska cesta 40
mestni tesarski mojster; parne žage.

Izdelovanje različnega rezanega
furnirja in žlebanih letev za po-
hištvo in okvire.

Najlepše, najboljše in naj-
cenejše klobuke, čepice in
— kožuhovino prodaja —

Anton Krejči

Wolfave ulice 5.

C. in kr.

dvorni založnik

Opetovano

odlikovan

Papežev

dvorni založnik

Opetovano

odlikovan

LEKARNAR PICCOLI LJUBLJANA

Dunajska cesta (lekarna pri angelu)

☐ priporoča nastopne
preizkušene izdelke:

A. Žabkar

v Ljubljani, Dunajska cesta
železolivarna, strojna
in ključavničarska tovarna

priporoča se slav. občinstvu in preč. duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: **napravo in popravo različnih strojev**, izdelovanje raznovrstnih mlinških in žagnih naprav, napravo turbin po najnovejših konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti. **△ Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.** **□** Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer: **grobne križe, kotle, peči, vrtno klop, mize, stebre, trombe za vodo i. t. d.**

Naprava najrazličnejših konstrukcij, in sicer: železne strešne stole, mostove, rastlinjake za vrtnarstvo raznih sistemov, kakor tudi vseh stavbinskih in ključavničarskih del: vrata, okna, železne ograje, strelovode in štedilnike raznih velikosti.

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtno ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago, vse pa po primernih tovarniških cenah.

LJUBLJANA —

Sodnijske ulice št. 2

△ v h š i gosp. župana Hribarja.

Engelb. Franchetti

priporoča svoj najelegantneje in z vsemi higijeničnimi aparati urejeni

== brivski salon ==

Skrbi za dobro in točno postrežbo v vsakem oziru in se za mnogobrojen obisk najtopleje priporoča.

JOSIP ROJINA

Ljubljana △ Šelenburgove ul. 5
nasproti c. kr. glavne pošte.

Obleka po meri za gospode.
Največja zaloga angleškega in brnskega
modnega sukna itd. itd.

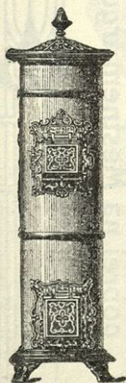
Zavod za izdelovanje uniform
za c. in kr. vojaštvo, državne in železniške uradnike itd. itd.

Kdor rabi traverze in železniške šine za oboke, strešno lepenko, bičje za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico

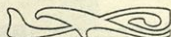
naj se obrne na trgovino z železnino

FRAN STUPICA V LJUBLJANI

Marije Terezije cesta št. 1 (zraven Figabirta)
Valvazorjev trg št. 6 (nasproti Križ. cerkve)

Edino tam se dobi vedno sveži —
Portland- in Roman-cement iz slovečih
tovarn dovške in trboveljske. Mreže in
žica za ograje, travniške brane, pljuigi,
štedilniki, tehtnice, čistilnice za žito,
oprava za mlekarne ter vse poljedelsko
orodje. — Glavno in edino zastopstvo
za celo Kranjsko na zadnji polje-
delski razstavi v Zagrebu s prvim
darilom odlikovanih **slamareznic,**
mlatilnic in gepeljnov. —
Amerik. stroji za košnjo
in obračanje mrve vedno
v zalogi.

Stanje hranilnih vlog:

24 milijonov K.

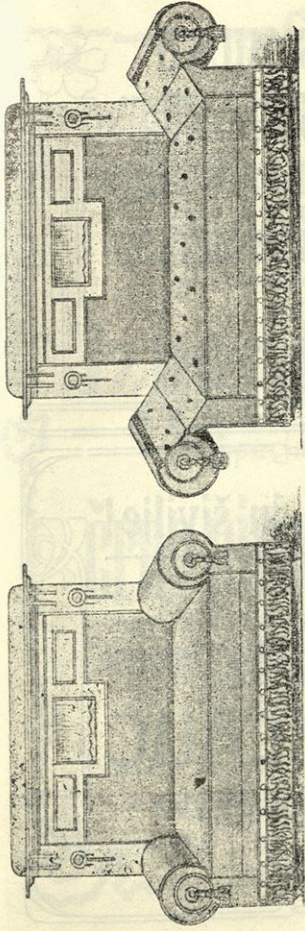
Rezervni zaklad:

850.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

Divan, spremenjen v posteljo; neprekosljivo.

Tapetnik in
dekorater

J. ČERNE

Ljubljana
Dunajska cesta 18

se priporoča za vsakovrstna tapetniška in dekoracijska dela z
zagotovilom najmodernejše izpeljave.

Zastopnik „Prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano“;

KRAPEŠ MILKO

urar, trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana, Jurčičev trg

priporoča svojo veliko zaloga precizijskih ur iz prvih tovarn, budilk, stenskih, salonskih in ur na nihalo, briljantov, zlatnine in srebrnine. Namizna oprava iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popravila in nova dela.

Gg. krojači in šivilje!

Naročajte blago iz Ljubljane iz

„I. kranjske razpošiljalne trgovine sukna in manufakturnega (gvantnega) blaga“

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice 5

Vzorčno knjigo na zahtevo brezplačno poštne prosto.

**Delniška družba zdru-
ženih pivovaren Žalec
in Laški trg**

priporoča svoje

izbornno pivo

Špecialiteta:

črno pivo Salvator

Žaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187

Pošiljatve na dom sprejema E. Kržišnik
„Narodni dom“, Ljubljana.
(Štev. telefona 28)

„HOTEL LLOYD“ (J. Počivalnik)
Lepe sobe. Točna postrežba. Zmerne cene.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

△ ○ △

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatiških gor-
kostljive kakovosti, pomešan z vodo dá prijetno in žejo gasečo pijačo.
Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1-50, 1/2 kg steklenica K —-90,
poštni zavoj, neto 3 kg. franko zavojnina in poštnina K 5-60. Razpo-
šilja se tudi v sodcih po 10, 20, 40 in več kg.

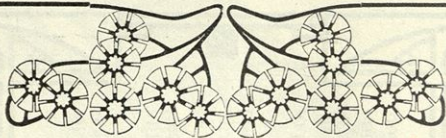
„Bibe“, brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo
dá prijetno, žejo gasečo ter redilno in za prebavne
organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe,
blede in slaboine otroke lahko prebavljiv
železnat izdelek. Ena pollitrska steklenica 2 kroni.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbu-
jajoče, prebavno in odprje te-
lesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vinarjev.

▽ △ ▽

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

T. Mencinger

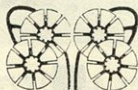
LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 42.

Trgovina s špecerijskim in delikatesnim blagom :: Vinarna :: Zaloga raznovrstnih pijač, šampanjca, konjaka, vina, ruma, likera :: Posebno fino olje, riž, kava, vsakovrstni čaj i. t. d.

Podružnice: Sv. Petra cesta 37.
in Bohoričeve ulice 12.

Ljubljana
Vodnikov trg št. 5

Štefan Nagy

priporoča

svojo veliko zalogo železnine,
kovanih predmetov in orodja,
okov za stavbe, štedilnih ognjišč
in peči najnovejše konstrukcije.

Pohištvo

iz železa in blagajne. Posebni
oddelek za

hišno in kuhinjsko opravo.

Celotne kuhinjske
opreme.

JERNEJ BAHOVEC

Marijin trg : LJUBLJANA : Marijin trg

Filijalka: Resljeva cesta št. 7.

Zaloga vsakovrstnega papirja, pečatnega voska, peres, svlnčnikov itd. □ Založnik peres družbe sv. Cirila in Metoda. □ Zaloga kipov slovenskih literatov. □ Tovarniška zaloga šolskih zvezkov, trgovskih in poslovnih knjig. □ Založništvo nastenskih tabel za Črnivčevo računico. □ Zaloga šolskih in molitvenih knjig, svetih podobic
i. t. d. i. t. d.

Špedicijska pisarna c. kr. priv. južne
železnice

R. Ranzinger

Ljubljana, Dunajska cesta 19.

Mednarodna prevažanja, prevažanje povištva in odprava, špedicija vseh vrst. Zbiralna pisarna tovarnega in brzovoznega blaga. Dovažanje in odvažanje na kolodvore. Skladišče, odprava colnini podvrženega blaga.

Umetna knjigoveznica

FR. BRESKVAR

== LJUBLJANA ==

Filipov dvorec, poleg franč. mosta (za vodo)

se priporoča slav. občinstvu
v izdelovanje [vsakovrstnih
knjigoveških del; ○ večje
knjižnice po nizki ceni. Dalje
tisk trakov za društva, ve-
zanje „Matičnih“ knjig po
najboljšem sistemu ohlap-
nega odpiranja. — Dela v
partijah. — Vložne knjižice
za posojilnice i. t. d. po to-
varniških cenah. ==

Točna in solidna postrežba.

Mihael Mihelič

== ščetar v Ljubljani ==

Šelenburgove ulice

priporoča svojo zalogo različnih
ščetk.

△ □ △

Popravila ščetk se izvršujejo ceno
in dobro.

Štejem si v čast Vaše blagorodje naj-
vljudneje opozoriti na svoj

Modni salon

v katerem se izdelujejo vsakovrstne obleke
v najfinejšem kroju po novejših dunajskih
in francoskih modnih oblikah iz modnega
in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

Za solidno, točno postrežbo po primerni ceni
zagotavljajoč se najtopleje priporoča

z odličnim spoštovanjem

A. Merscholov nasl. **Franc Rožič**

Kongresni trg št. 7.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
vrstnejšo izbero

klavirjev in harmonijev

ima

✠ ALOJZIJ KRACZMER ✠

izdelovalec klavirjev in sodno zapri-
sežen zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Vedno so v zalogi preigrani pa
brezhibni klavirji. Prevzamem
ubiranje in popraviljanje vseh si-
stemov. Glav. zastopstvo dvornih
firm L. Bösendorfer na Dunaju,
Gebr. Stingl na Dunaju, August
Förster v Lohayu, Th. Mannborg
v Lipskem. Za vsak pri meni kup-
ljeni klavir docela jamčim.

Najnižja izposojevalnina.

== Delna plačila. ==

Hotel „ILIRIJA“

————— LJUBLJANA —————

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

◻ **Shajališče vseh Slovencev.** ◻

Udobni **restavracijski** prostori, moderno urejena **kavarna** z dvema biljardoma najnovejšega ameriškega sistema, lepo nanovo urejene **sobe za prenočevanje**. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenjski cviček z Gadove peči, kakor tudi priljubljeni hrvaški pelinkovec. Izborna kuhinja.

Postrežba točna. △ **Cene nizke.**

Za mnogobrojni obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA

Slomšekove ul. št. 4.

Stavbeno-umetno

in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje

na pokopališču, obmejno omrežje,

vežna vrata, balkoni, verande,

stolpni križi, štedilniki itd. itd.

Špecialiteta:

Valjični zastori (Rollbalken).

Anton Schuster

Ljubljana, □ Stritarjeve ulice št. 17.

Velika zaloga suknene, platnene
in modne robe, perila in razno-
vrstnih preprog.

— Konfekcija za dame. —

≡ **A. LENČEK** ≡

LJUBLJANA ≡ Sv. Petra cesta

izvršuje najtočnejše vsa **stavbinska** in **galante-
rijska kleparska** dela iz poljubne **tvarine**.
Najcenejša izvršitev **cementnih** in **pločevinastih**
streh ter v to stroko spadajočih del. Napeljava
vsakovrstnih **strelovodov**. Vpeljava **vodovodov**.

Izvrševanje naprav **za kopeli** in **stranišča**.

Proračuni na zahtevanje brezplačno.

A. Šarabon

== LJUBLJANA ==

Zaloška cesta šte. 1.

Novo urejena
velika žgalnica kave
in mlin za dišave
z električnim obratom

Trgovina s špecerijskim bla-
gom, moko, žganjem in de-
== želnimi pridelki ==
na drobno in debelo.

Mdme.

Matilda Stuzzi

== *Ljubljana, Dunajska cesta* ==

*Izdelovanje modrcev po meri.
Točno in fino izdelovanje po najno-
vejši fazoni.*

△ □ △

Poprave se hitro in dobro izvrše.

KAVARNA „PREŠEREN“

(poprej Valvasor)

Marijin trg == LJUBLJANA

se priporoča slavnemu občinstvu ljubljanskemu
in rodoljubom z dežele za blagohoten poset.

Mnogoštevilni časopisi in izvrstni
== biljardi so na razpolago. ==

Z odličnim spoštovanjem

Karol Polajnar

kavarnar.

Blanka Nemec

prej Karel Karinger

priporoča svojo bogato za-
logo v galanterijskem blagu,
igračah in predmetih za
ročna dela.

== Predfiskarija. ==

J. WANEK

krznar in izdelovalec čepic
vseh vrst.

Velika zaloga klobukov.

Točna postrežba. □ Nizke cene.

Sv. Petra cesta št. 21

== LJUBLJANA ==

Potrebnščine za šivilje

ter veliko zalogo modrcev

== najnovejše fazone ==

priporoča

MARIJA VEHOVC

modna trgovina

LJUBLJANA □ Kongresni trg.

Avgust Agnola

LJUBLJANA, Dunajska cesta 9 (poleg «Figovca»)

priporoča sl. p. n. občinstvu svojo bogato zalogo stekla, porcelana in drugih v to stroko spadajočih reči za gostilne in domačo rabo

— na debelo in drobno. —

Nadalje se priporoča za steklarsko-stavbinska dela z navadnim in umetno izdelanim steklom, katera se strokovnjaško in solidno izvrše

po najnižjih cenah.

Karol Kavšeka naslednika

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino na debelo in na
drobno, velika zaloga strojev,
Ljubljana, Dunajska cesta 16,

priporočata po nizki ceni: železo, tra-
verze, železniške šine, fini roman- in
portland-cement, štorje za strop, šte-
dilne peči in vse potrebščine za stavbe,
v veliki izbiri kuhinjsko posodo, razno-
vrstno orodje, fino pozlačene nagrobne
križe, motorje na bencin in stroje za
poljedelstvo in obrt.

Ceniki so brezplačno na razpolago!

**Kaj se sme zahtevati od
vsake zavedne Slovenke?
Da kupuje pri svojem trgovcu
samo**

**„ZVEZDNO“ in „CIRIL-
METODOVO“ cikorijo**

**iz „Prve jugoslovanske to-
varne za kavine surogate“
v Ljubljani, ki prispeva na-
rodnim društvom vsako leto
znatne vsote.**

Jos. Schumi

tovarnica kandidovih

in sladčičarskih izdelkov

priporoča svojo veliko zalogo vseh v to
stroko spadajočih izdelkov kakor:

vsakovrstne bonbone do najfi-
nejših kvalit, čokolado, kakao,
piškote, razno drugo pecivo, ma-
linovec, zalze, bonboniere, strape,
korbice i. t. d.

○○○

Posebno velika izbira sladkornih
predmetov za okrašenje božičnih
drevesc domačega proizvoda in
tudi drugih znamenitih prvih
avstrijskih todk.

— — —

Najnižje cene!

Na drobno in debelo!

MARIJA DRENİK**LJUBLJANA** ▢ Kongresni trg 7

priporoča najmodernejše pričete in izgotovljene **veznine** ter pripadajoči material, namreč: **volno, sukanec, svilo, zlato in bombažovo nit, platno, juto, kongresno in volneno-švedsko blago i. t. d.**

Monogrami in risbe se po naročilu na vsakovrstno blago narišejo in vežejo. Monogrami in črke od 6 vinarjev naprej se izvedejo lepo in trpežno v priljubljeni **tamburirni tehniki**.

Zunanjim naročilom se ustreza najtočnejše.
Največja zaloga ženskih ročnih del.
 ————— **Tamburiranje.** —————

Josip Stariha

F. S. Noll-jev naslednik

LJUBLJANA ▴ Vodnikov trg 3.

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vsa

kleparska in vodovodna dela

ali za vsa v to stroko spadajoča popravila.

Solidno blago.**Cene nizke.**

Ant. Stacul

Trgovina s špecerijskim
in kolonijalnim blagom.

Vedno bogata in najboljše sortirana
zaloga raznega špecerijskega in kolo-
nijalnega [blaga, špirituoz in likerjev
tu- in inozemstva, kakor konjaka, ja-
maika- in kuba-ruma i. t. d. i t. d.
kakor tudi najznanejše slatine (kisle vode)
v originalnih steklenicah.

Zaloga najfinejšega tu- in ino-
zemskega šampanjca, vin v
steklenicah, mesnih in ribjih
konserv vseh vrst in raznih
znamk.

ANT. KRISPER

== LJUBLJANA ==

Potovalni predmeti

potne košarice, ročne torbice, potne
naramne torbice, toaletni predmeti, ruske
galoše, gorske palice, palice za turiste,
== nahrbtniki. ==

Športni predmeti

popolne tennis-igre, raketi, mreže, žoge,
čevlji za tennis-igro, krogle za igro
z nogo, kroket in druge poletne igre.

Električne žepne svetilnice ==

in

== električna stojala za uro.

ooo

Zaloga čevljev in linoleja.

Tiskarna

z električnim obratom

IV. PR. LAMPRET

GORENJSKO Δ KRANJ Δ GORENJSKO

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejše oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pis-mene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, raz-glednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vigne-tete i. t. d. Sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno.

C. kr.

priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà

V TRSTU

(Jadransko zavarovalno društvo)

Ustanovljeno leta 1838. □ temeljna glavnica
K 8,000.000.—, nanjo vplačanih K 3,200.000.—,
rezerve z 31. decembrom 1906 nad 111 milijonov K,
zavaruje: 1. na življenje in rente (v različnih kombinacijah), 2. proti požaru, tatinskemu vlom, steklo
proti ubitju ter škodam pri prevažanju.

□ Najnižje premije in najkulantnejši pogoji. □
Prospekte in pojasnila daje brezplačno

Glavni zastop v Ljubijani

Cesarja Jožefa trg št. 12

pri tvrcki J. PERDAN

trgovina s špecerijskim blagom na drobno in debelo.

FR. ŠEVČIK

puškar v Ljubljani, Židovske ulice 7
priporoča svojo veliko zalogo

pušk in samokresov

 najnovejše vrste.

Posebno lahke trocebnе puške.
Manlicher - Schönauer. Repe-
tirke za šretelne (Browning).
Sobne puške itd.

○ ○ ○

Popravila izvršujem točno, ☐

===== solidno in najceneje.

□ △ □

Cenovniki na zahtevo =====

— zastonj, poštnine prosto.

Ustanovljeno 1. 1832.

Priznano najboljš
oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave,
prekašajo vsako konkurenco po
- finosti, ki omogočijo 3 jako -
majhno množino pobarvati veliko
površino, razpošilja

===== po nizkih cenah =====

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih
barv, širneža, laka in steklar-
skega kleja. Zaloga slikarskih
in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani cenik dobi se brezplačno.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

Rabljena kolesa in šivalni stroji

vseh sistemov se popravljajo najceneje ali pa zamenjavajo.

V Ljubljano.

Nova kolesa in šivalni stroji

prve vrste so v največji izbiri

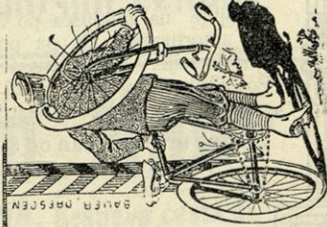
vedno v zalogi pri

IVANU JAXU

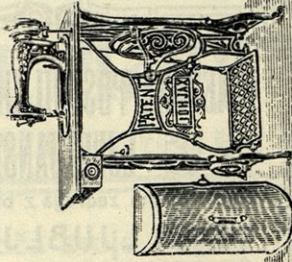
— in SINU —

Predobro urejena delavnica
za popravila v hiši

Dunajska cesta 17,
LJUBLJANA.

BAUER MAFSCEN

KMETSKA POSOJILNICA
 LJUBLJANSKE OKOLICE

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI

v lastnem združnem domu

Dunajska cesta štev. 18.

podvržena škontraciji „Zadružne zveze“
v Celju.

Imela je koncem leta 1906:

denarnega prometa . K 50.486.935-14
upravnega premoženja „ 11,325.728 62

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega
plačuje posojilnica sama za vložnike.

Stanje hranilnih vlog z dne 31. decembra 1906 K 11,060.929-20.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $1\frac{1}{2}\%$
na amortizacije, ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez
amortizacije. — Na menice po 6% . —
Posojilnica sprejema tudi vsak drugi
načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8-12 in od 3-4.

Poštne hranilnice račun št. 828.406.

Ustanovljena 1882.   Telefon št. 185.

Fran Mally

LJUBLJANA, Resljeva cesta št. 2

□□ priporoča svojo bogato
zalogo tu- in inozemskega
usnja ter čevljarских po-
trebščin najboljše kako-
vosti, na drobno in debelo

po najnižjih cenah.

Fran Mally

LJUBLJANA, Resljeva cesta št. 2.

Moderni atelje

za umetniško fotografiranje,
zadostujoč vsem zahtevam □

AVGUST
BERTHOLD

== LJUBLJANA ==

Sodnijske ulice 11.

Izvršitev vseh v to stroko
spadajočih naročil. ○○○

Fotografira se tudi pri △
○ električni razsvetljavi.

Ustanovljeno 1. 1870.

Ustanovljeno 1. 1870.

SEB. UNTERHUBER

LJUBLJANA

LASTNIK: FRAN BENQUE.

WEISENBAŠKA CEMENTNA TOVARNA.

TOVARNA CEMENTNIH IZDELKOV IN UMETNEGA

KAMNJA. STAVBINSKO PODJETJE VODNJAKOV

IN BETONSKIH STAVB.

TOVARNE: WEISSENBAŠKA CEMENTNA
TOVARNA v WEISSENBACHU (pri Gu nmernu)
TOVARNA UMETNEGA KAMNJA v BE-
LJAKU, Schulstrasse 21. TOVARNA
UMETNEGA KAMNJA v LJUBLJANI, Du-
najska cesta 73.

△ □ △

Telefona št. 237. interurban. Naslov za
brzozjavke: Unterhuber, Ljubljana. Poštne
hranilnice št. 830.052.

Cenike pošiljamo na zahtevo.

== **Pivovarna** ==

J. KOSLER & CO.

priporoča

marčno carsko, — —

===== dvojnato

marčno in eksportno

===== pivo =====

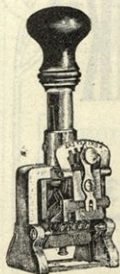
priznano dobre kakovosti.

Tropine in sladne cime kot najizbornejša
piča za živino.

LJUBLJANA (ŠIŠKA).

ANTON ČERNE

== graver in izdelovatelj kavčuk-štambiljev
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6
priporoča vsakovrstne pečate iz kavčuka
in kovine, štambilje za datum, nume-
ratorje, klišeje za tiskarne, monograme,
zasebne in uradne pečate, napise za
vrata, značila za perilo, pečatne znamke

i. t. d. i. t. d.

== *Cenovniki franko.* ==

HAMBURG-AMERIKA LINIE

== **Vožnja traja 6 dni** ==

izvrstna prilika za potovanje je in ostane z najnovej-
šimi l. 1905 in 1906 zgrajenimi velikanskimi parniki
„AMERIKA“ 24.000 ton. □ □ „KAISERIN AU-
GUSTA-VICTORIA“ 25.000 ton.

torej še enkrat večji kakor dosedaj veliki parniki
z 8—12.000 tonami.

Pojasnila daje zastopnik:

FR. SEUNIG, LJUBLJANA.

Kolodvorske ulice št. 28.

Odhod iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

ALOJZIJ VODNIK

kamnosek

LJUBLJANA, Kolodvorske ul. 32.

➡ Prva ➡

kranjska industrija za obde-
lovanje granita, sijenita, la-
bradorja i. t. d.

== z električno silo. ==

△ □ △

Splošni kamenarski
proizvodi. Plošče za
pohištva. Lastni ka-
menolomi apnenca. □ □

Prva domača slovenska pivovarna

✠ G. AUERJEVIH DEDIČEV ✠

== v Ljubljani, Wolfsove ulice 12 ==
priporoča slav. občinstvu in cenj. gostilničarjem svoje izborno

marčno in granatno pivo
v sodcih in steklenicah.

Ustanovljeno 1837.

Matija Gerber

Velika založna trgovina s papirjem in vsemi pisarniškimi potrebščinami za urade, šole i. t. d.

Velika lastna zaloga mašnih in pripovednih knjig.

Stara renomirana galanterijska knjigoveznica.

Vezava vsakovrstnih knjig, priznано solidno in trepžno delo po najnižji ceni.

Šolskim vodstvom pri večjih partijah knjig za knjižnice zelo nizke cene.

Julija Štor

u Prešernovih ulicah št. 5

LJUBLJANA.

Največja zaloga moških,
damskih in otroških čevljev,
čevljev za lawn - tennis in
pristnih goisserskih gorskih
čevljev.

Elegantna in jako
skrbna izvršitev po
vseh cenah.

F. P. VIDIC & KOMP.

==== LJUBLJANA ====

□ opekarna in tovarna peči □
ponudijo vsako poljubno množino ==

zarezane strešne opeke

„Koroški model“ □ (Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani,

== b) črno impregnirani. ==

Te vrste strešniki so patentovani v vseh
kulturnih državah.

Lastniki patentov :

F. P. Vidic & Ko. in Josip Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpreprostejše
strešno kritje.

△ □ △

Vzorci in prospekte ==
==== pošljemo na željo brezplačno.

○ Takojšna in najzanesljivejša postrežba. ○

Sprejmejo se zastopniki.

D. ROVŠEK

priporoča najtoplejše svoj

fotografski ateljé.

△ □ △

————— LJUBLJANA —————

Kolodvorske ulice 32.

Sokolska in planinska društva

dobe vse potrebščine za telo-
————— vadbo in planinstvo —————

pri zalagatelju

ANTONU ŠKOFU

Ernest Jevnikerja nasledniku

————— Dunajska cesta št. 18. —————

poleg gostilne št. 6.

JOSIPINA PODKRAJŠEK

LJUBLJANA ■ JURČIČEV TRG

■■ priporoča svojo ■■

modno trgovino

z bogato zalogo modnega blaga,
kakor vseh vrst čipk, modernih
pasov, steznikov, spodnjih kril,
damskih in otročjih reformskih
hlač, predpasnikov, ovratnikov
in kravat. ■ Velika izbira najno-
vejših bluz iz svile, batista, čipk,
volne in modnega blaga. ■ Dalje
priporoča veliko zalogo perila.

■ Postrežba točna in cena. ■

Zunanja naročila se izvrše najtočneje.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno
sredstvo se dobiva pristno pri
trgovcih le pod imenom MASTIN.
Previdni kmetovalec ga primeša
krmi vsaki domači živali. Najvišje
medalje na razstavah in tisoči
zahvalnih pisem pričajo o velikih
:: uspehih, ki se dosežejo ::
===== z mastinom. =====

Tovarniška zaloga:
Lekarnar Trnkóczy
Ljubljana.

■ ■ KNJIGARNA ■ ■
L. SCHWENTNER

===== V LJUBLJANI =====
PREŠERNOVE UL. ŠT. 3
=====

PRIPOROČA SVOJO BO-
GATO IN SKRBNO URE-
JENO ZALOGO KNJIG ::
:: VSEH SLOVSTVENIH
VRST, MLADINSKIH SPI-
SOV, ZEMLJEVIDOV, MU-
ZIKALIJ ZA GLASOVIR,
:: GOSLI, CITRE ITD. ::

=====

POPOLNA ZALOGA ŠOL-
SKIH KNJIG ZA VSE ŠOLE.

=====

TRGOVINA S PAPIRJETM,
PISALNIMI IN RIŠALNIMI
■ POTREBŠČINAMI. ■

=====

VSE POTREBŠČINE ZA
PISARNE, ŠOLE IN KOMP-
TOIR. :: TISKOVINE ZA
NOTARJE IN ODVETNIKE.
TRGOVSKE IN KOPIRNE
■ ■ KNJIGE. ■ ■

DRAGOTIN HRIBAR

TISKARNA
ZALOŽNA

LJUBLJANA.

KNJIGARNA

KNJIGOVEZNICA

www

Trgovina s papirjem
pisalnim in risalnim orodjem ter
glasbenimi potrebščinami.

Tiskarna se priporoča zlasti za nabavo
jedilnih listov in drugih v hotelih rabljivih
_____ tiskovin.

JOSIP REICH

LJUBLJANA

Poljanski nasip, Ozke ulice števil. 4.

priporoča

p. n. slav. občinstvu svojo izvrstno urejeno

kemično spiralnico

v kateri se razparane in nerazparane vsakovrstne obleke in druge v to stroko spadajoče stvari lepo očedijo, tako da ne zgube prvotne barve in oblike. Pregrinjala se vsprejmo v belo pranje in crem-barvanje in se potem nategnejo, da so zopet lepa.

Vse to se izvrši dobro in ceno.

Parna barvarija

za barvanje svilenega, bombažnega ali namešanega blaga, kakor obleke za gospode in gospe i. t. d. v celem in razparanem stanu. Vse to se barva v barvi po želji.

Pri meni se dobi tudi sukno iz domače volne po najnižji ceni in opomnim, da je moje blago dekatirano in močno trpežno. Tudi kupujem domačo volno in tudi zamenjujem za volno.

Hotel I. vrste

Hotel „Pri Slonu“

== Prenočišča ==

== Restoracija ==

== Kavarna ==

== Kopeli ==

Hotel I. vrste

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim i. t. d.

Najboljše
kozmetično čistilo
za zobe.

Seydlin

Izdeluje:
O. Seydl
Stritarjeve ulice 7.

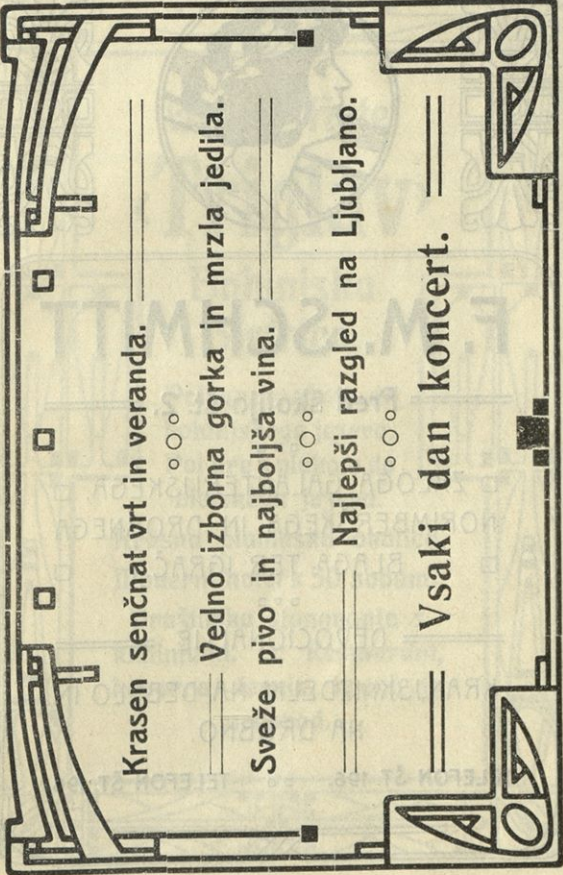
Dobiva
se
povsod.

Švicarija

LJUBLJANA © TIVOLI.

== Imejitelj: ==

IVAN KENDA.

Krasen senčnat vrt in veranda.

— Vedno izborna gorka in mrzla jedila.

Sveže pivo in najboljša vina.

— Najlepši razgled na Ljubljano.

— Vsaki dan koncert.

F. M. SCHMITT

===== Pred škofijo št. 2. =====

□ ▽ □

□ ZALOGA GALANTERIJSKEGA, □
NORIMBERŠKEGA IN DROBNEGA
□ BLAGA TER IGRAČ. □

□ ▽ □

===== DEVOCIONALIJE. =====

KRANJSKI IZDELKI NA DEBELO IN
NA DROBNO.

TELEFON ŠT. 196. □ □ TELEFON ŠT. 196.

Grand Hotel
«Triglav»

Bohinjska
Bistrica.

Pol ure vožnje do
bohinjskega jezera.
Pol ure z vlakom do
blejskega jezera.

Krasna planinska okolica.

Moderni hotel s 50 sobami.

Družinska stanovanja s
kuhinjami. :::: Restavrant,
kavarna, tennis, kopeli in
vodovod.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozarjam p. n. trgovce, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na svojo veliko zalogo **esenc**, rumove kompozicije, raznovrstnih čajev, konjakov, malage, Lacrimae Cristi, finega jamajskega ruma, pristne slivovke, brinjevca, tropinovca in pa vseh vrst likerjev.

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

Av gust Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci
LJUBLJANA, Šelenburgove ul. št. 3.

Največja zaloga.

L. Mikusch

tovarna za dežnike in solnčnike.
Ljubljana, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo

solnčnikov in dežnikov

vsake velikosti, barve iz raznoterega blaga, čisto navadne pa tudi jako elegantne po najnižjih cenah.

Prodajalcem dežnikov razpošiljam cenike brezplačno in poštne prosto.

Najnižja cena.

Dobro blago.

Najlepša oprava.

IVAN BONAČ

Ljubljana

Šelenburgove ulice šte. 5—6.

Knafllove ulice šte. 2.

**Knjigoveznica, Kartonažna tovarna.
Zaloga papirja en gros & en detail.**

Brzjavi: Bonač, Ljubljana.

Telefon šte. 9.

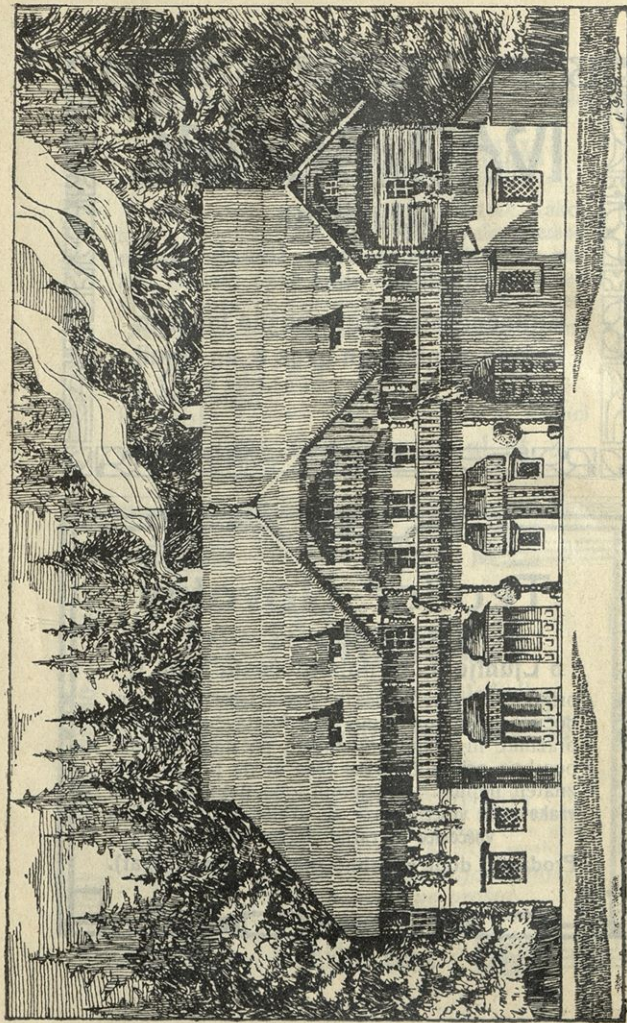
Teodor Novotny

medičar, slaščičar in voščar

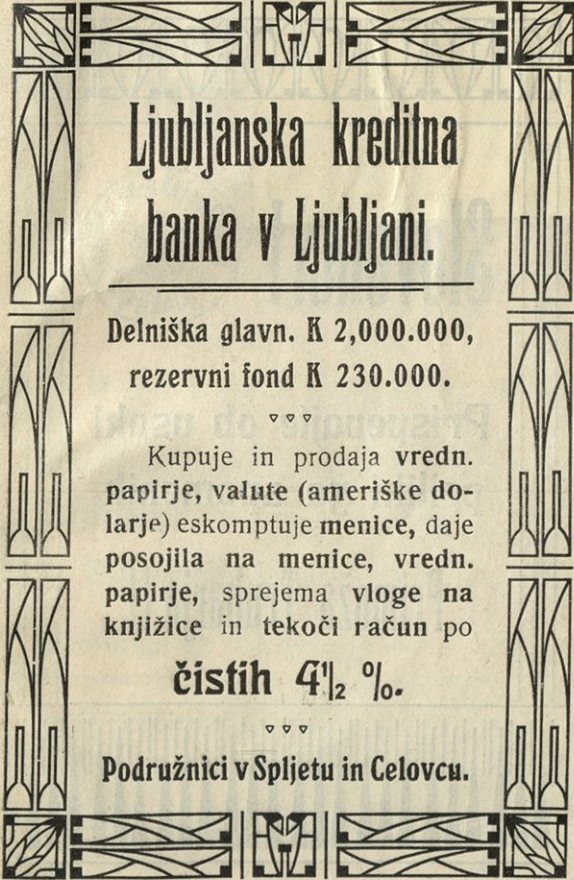
v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 11

priporoča svoje okusne in lepe izdelke za veliko-
nočne praznike, birme, sv. Miklavža, božične
praznike in druge priložnosti, po najnižji ceni;
posebno priporoča **tržno robo** in da prodajalcem
znaten popust. — Priporoča po najnižjih cenah
vsakovrstne voščene sveče za mrlične in drugo rabo,
voščence in razne voščene izdelke.

Prodajalci dobe posebno znaten popust (rabat).

Prvi načrt ljubljanske „Švicarije“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavn. K 2,000.000,
rezervni fond K 230.000.

Kupuje in prodaja vredn.
papirje, valute (ameriške do-
larje) eskomptuje menice, daje
posojila na menice, vredn.
papirje, sprejema vloge na
knjižice in tekoči račun po

čistih $4\frac{1}{2}$ %.

Podružnici v Spletu in Celovcu.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000440408

LIBISS 0

Slovenci!

**Prispevajte ob vsaki
priliki za spomenik**

Primoža Trubarja !!

FRANC KS STARI

slikar, pleskar in zlatar

se priporoča slavnemu občinstvu za
vsa v te stroke spadajoča dela v
mestu in na deželi.

■ Dobra in solidna izvršitev. ■

○○○

**Cerkveno in dekoracijsko
slikanje v vseh slogih in
po primernih cenah.**

▽△▽

Proračuni za cele stavbe —————
posebno znižani.

LJUBLJANA

Na Bregu št. 12.

„Najboljša obuvala
so najcenejša.“

Vaše blagorodje!

Črevlji iz Mnihovgraške tovarne so znani po celem svetu kot najboljša in najelegantnejša obuvala. ▢ Vabim torej Vaše blagorodje uljudno, da se sami prepričate o tem ter počastite zalogo omenjene tovarne z Vašim zaupanjem. Prepričan sem, da po prvi poskušnji ostanete trajen odjemalec.

Mnihovgraški črevlji za gospode za šnirati, najfinejše izdelani, od gld. 6-90 :: za dame za šnirati, najfinejše izdelani, od gl. 5-75 za dame nizke pariške najfinejše izdelani od gld. 3-90 ::: črevlji za otroke v vsaki velikosti in po vsaki ceni.

Tovarna jamči za vsaki par. Za mero zado-
stuje dolžina podplata. Popravljanje točno.

Z velespoštovanjem

HENRIK KENDA

zaloga c. kr. priv. čevljarske tovarne Mnihovgraške.

